

AB ile İlişkiler Genel Müdürlüğü Araştırma Dairesi

AB'den Haberler

Sayı: 3-4

Tarih: Mart/Nisan 2000

İÇİNDEKİLER

AB'DE YAŞANAN GELİŞMELER

Lizbon Zirvesi 1

AB DIŞ İLİŞKİLERİ

Türkiye-AB Ortaklık Konseyi 2

AB - Meksika Ortaklığı 4

Verheugen'in Türkiye Ziyareti 5

AB-Afrika Zirvesi 6

AB-Çin Zirvesi 7

Komisyon üyesi Patten Karadağ'da 7

AB EKONOMİSİ

AB'de Tarım Gelirleri 7

Tarımsal Fonlar 8

Tarımsal İşletmeler 9

İş Günü Kaybı 11

GSYİH 12

Kamu Açıkları 14

İşsizlik 18

AB-Türkiye Ticareti..... 19

DİĞERLERİ

Socrates Yollarda 20

2000Yılı Kültür Kentleri 21

Eğitim Sistemleri 23

Deprem Yardımı 26

DAĞARCIK

Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi,

Avrupa Konseyi 26

KAYNAKLAR

30

Hazırlayanlar Nazife MERTOĞLU
Gül SAYIN
Hülya DORA

AB'DE YAŞANAN GELİŞMELER

Lizbon Zirvesi

AB üyesi ülkelerin devlet ve hükümet başkanları, AB Dönem başkanı Portekiz'in başkenti **Lizbon'da 23-24 Mart 2000** tarihlerinde toplanarak Birlik için önümüzdeki 10 yılın yeni stratejik hedeflerini belirlemişlerdir. Zirvede artık küresel ekonomi döneminin başladığına dikkat çekilerek Avrupa ekonomisine yeni bir yön verme zamanının geldiği belirtilmiştir.

Özellikle, işsizlik sorununun görüldüğü zirvede, sürdürülebilir ekonomik büyüme, daha fazla istihdam ve sosyal kaynaşmanın sağlanabilmesi için daha rekabetçi, dinamik ve bilgi toplumuna dayalı ve siyasal, ekonomik, teknolojik ve kültürel yönden tek bir Avrupa tanımının gerektiği vurgulanmıştır. Bu amaçla, **“Yenilenmenin ve Bilginin Avrupası”** projesi başlatılmıştır.

Sosyal refahın ve eğitimin modernizasyonu için internet kullanımının yaygınlaştırılması ve ekonomik büyümenin sağlanabilmesi için de teknolojik atılımların hızlandırılması konuları zirvede görüşülen temel konular arasındadır.

Birlik içindeki tüm okulların 2001 yılına kadar internete bağlanmaları hedeflenmiştir. İnternet aracılığıyla yapılan elektronik ticaretin güçlendirilmesi ve bu tür ticaretin ekonomideki payının artırılması gerektiği vurgulanmıştır.

Yıllık % 3'lük bir büyüme hızı önümüzdeki yıllar için gerçekçi bir hedef olarak kararlaştırılmıştır. Bu hızı yakalayamayan ülkelerin açığını Fransa, Almanya ve Hollanda gibi teknoloji yönünden ileri ülkelerin kapatacağı yorumu yapılmıştır.

Enerji ve taşımacılık sektörlerinde liberalizasyon, okullar ve büyük işletmeler arasında işbirliği ve dolayısıyla personel talebine uygun eğitim, insana yatırım ve Avrupa sosyal modelinin modernize edilmesi ve aktif ve dinamik refah devletinin kurulması, teknolojiye gelişmelerin üretime, ticaret ve hayatın bütün alanlarına indirilmesi ve bu konuda işbirliği ve eşgüdümün geliştirilmesi görüşülen önemli başlıklar olarak özetlenmiştir.¹

AB DIŞ İLİŞKİLERİ

Türkiye – AB Ortaklık Konseyi¹

Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri çerçevesinde, en yüksek karar organı olan **Ortaklık Konseyi Toplantısı**, 3 yıl aradan sonra, 11 Nisan 2000 tarihinde, Lüksemburg'da toplanmıştır. Portekiz Dışışleri Bakanı Jaime Gama, 3 yıl aradan sonra Ortaklık Konseyi'nin yapılabilmesini, **'ileriye dönük atılmış kararlı bir adım'** olarak nitelendirmiştir. Türkiye ilk defa 'aday' sıfatıyla Ortaklık Konseyi toplantısına katılmıştır.

Bir yandan Türk Hükümeti temsilcileri, diğer yandan AB Konseyi, AB Komisyonu ve üye devlet hükümetlerinin temsilcilerinden oluşan Ortaklık Konseyinin, sıra ile yürütülen başkanlığı, bu kez **Dışışleri Bakanı Sayın İsmail CEM** tarafından yapılmıştır.

AB, Türkiye'nin Kopenhag kriterlerine uyum sağlamak üzere yaptığı reformları memnuniyetle karşıladığını ve bu reformların devamını dilediğini belirtmiştir. Dışışleri Bakanı İsmail Cem ise Türkiye'nin her türlü diyaloga hazır olduğunu ifade etmiş ve Avrupa Ortak Güvenlik ve Savunma Politikasına verilen önemi dile getirmiş, Türkiye'nin, Avrupa'nın savunmasına ve güvenliğine önemli ölçüde katkıda bulunmuş bir ülke olarak, Avrupa ülkelerinin ülkelerin kıta güvenliği konusunda daha etkin rol almaları gerektiğini düşündüğünü vurgulamıştır. Bununla birlikte, Dışışleri Bakanı Cem, Türkiye'nin, aday ülke olarak, Avrupa'nın gelecekteki güvenlik düzenlemelerine katılmayı beklediğini ifade etmiştir.

Konsey adına, **AB Dönem Başkanı Portekiz Dışışleri Bakanı GAMA**, Avrupa Birliğinin ortak tutumunu belirleyen konuşmasında, Helsinki Zirvesi kararlarına atıfta bulunmuştur. Kıbrıs sorunu konusunda da, Helsinki Zirvesindeki tutumu yinelemiş ve 2004 yılına kadar çözüm bulunamaması halinde, Lahey Adalet Divan'na gidilmesi tavsiyesini tekrarlamıştır.

Bunun yanında, Gama, gündem dışı olmakla birlikte, Kuzey Irak menşeli Batı Avrupa ülkelerine yönelik yasa dışı göçe yer vererek, mevcut uluslararası anlaşmaların tanıdığı

¹ Ankara Anlaşması'nın 6. Maddesinde, ortaklık rejiminin uygulanması ve gelişmesini sağlamak amacıyla, tarafların bir Ortaklık Konseyi oluşturmaları öngörülmüştür. Türkiye-AB ortaklığının en yetkili yürütme organı olan Ortaklık Konseyi, Türk hükümeti ile Topluluk üyesi hükümetleri, Konsey ve Komisyon temsilcilerinden oluşur. Ortaklık Konseyinde, tarafların birer oyu vardır ve kararlar oybirliği ile alındığından, bir anlamda iki tarafın da veto hakkı vardır. Konsey'in temel görevi, Ankara Anlaşması'nın uygulanmasını sağlamaktır. Bunlardan **Karar Yetkisi** en önemlisidir. Taraflar, Konsey'in aldığı kararlara uymakla yükümlüdür. **Tavsiye Yetkisi** çerçevesinde Konsey, aday üyeliğin gelişimi ile ilgili kararları ve bunların gerektirdiği tedbirleri alabilir ve bu konuda tavsiyede bulunabilir (Ankara Anlaşması, Md.22/1) **İnceleme Yetkisi**'ne dayanarak ise, Konsey, Ankara Anlaşması doğrultusunda, ortaklık rejimi sonuçlarını belli aralıklar ile inceler (Md.22/2)

Bunların dışında, Ankara Anlaşmasının 25. Maddesi gereğince, Akit Taraflar, Anlaşmanın uygulama ve yorumu ile ilgili olarak Türkiye'yi, Topluluğu ilgilendiren her anlaşmazlığı Ortaklık Konseyine getirebilir. Konsey anlaşmazlığı karar yolu ile çözebilir ya da Adalet Divanına ya da mevcut herhangi bir başka yargı merciine götürmeye karar verebilir.

Ortaklık Konseyi, iç tüzük gereğince en az altı ayda bir defa Bakan düzeyinde toplanır. Bu Konsey, Ankara Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden 16 Eylül 1986 tarihine kadar 31 toplantı gerçekleştirmiştir. (Ayrıntılı bilgi için bkz., *Ankara Anlaşması*, Avrupa Topluluklarına ilişkin Temel Belgeler, DPT, 1993 Cilt 2 ve *Avrupa Birliği ve Türkiye*, Prof. Dr. Rıdvan Karluk, İMKB, 1996)

olanaklar ölçüsünde, mücadelenin AB açısından önemli olduğunu vurgulamıştır. Gama diğer konular ile ilgili olarak,

- AB üyesi ülkelerin insan hakları, hukuk devleti ilkelerinin üstünlüğünü gözetmekle yükümlü bulduklarını, buna göre, Topluluk Anlaşmalarının 6.Maddesi çerçevesinde, Türkiye için oluşturulacak Katılma Ortaklığının zikredilen öncelikleri ortaya koyabilecek bir nitelik taşıyacağını;
- Avrupa Konseyinin ölüm cezasının kaldırılmasına ilişkin 6. Protokolüne özetle değinerek, Türkiye'nin halen ölüm cezalarını infaz etmemesinin memnuniyet verici bir gelişme olduğunu,

vurgulamıştır.

AB Komisyonunun genişlemeden sorumlu üyesi VERHEUGEN ise konuşmasında, bir çok konunun yanında,

- Türkiye'nin 1.Katılma Ortaklığına ilişkin tarihin 2000 yılı sonbaharı olarak öngörüldüğü, Türkiye'nin de 2000 yılının sonunda Ulusal Programı hazırlaması gerektiğini;
- Ortaklık Konseyinin alt-komiteleri kurulmasına ilişkin Kararın önemli olduğu, bu komitelerde öncelikle tarım, çevre, iç pazar, ekonomik ve mali konulara ilişkin önemli alanlarda çalışmaların başlatılması, daha sonra giderek tüm alt komitelere işlerlik kazandırılmasını teklif ettiklerini, daha sonraki adım olarak da alt komitelerin çalışma kuralları belirlenerek gerekli hazırlıkların yapılmasıyla, ilk toplantıların 2000 yılı Haziran -Temmuz aylarında başlatılabileceğini, komitelerin Katılma Ortaklığı önceliklerini tespit etmesinin yanında, Türk mevzuatının Topluluk müktesebatına yaklaştırılmasını ele alarak, mevzuatın Türk yetkililerine tanıtımının yapılacağını;
- Katılım süreci içinde Türkiye'ye mali destek sağlanacağı, 2000 yılından itibaren yıllık 180 milyon EURO'nun tahsis edileceği, tüm mali kaynakların Katılım Ortaklığında, öncelikli olarak belirlenen alanlara yönlendirileceği, bu bağlamda Gümrük Birliğinin güçlendirilmesi başlığı altında 15 milyon EURO'nun Türkiye'ye ayrılması yönünde Genel İşler Konseyi Kararının memnuniyet verici olduğunu,

ifade etmiştir.

Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Başkan Yardımcısı M. GENNIHATAS da Konsey toplantısında söz almış ve özetle,

- 1995 yılından bu yana ABY'nin, AB ve Türkiye öncelikli yatırım projelerinde kullanılmak üzere, Türkiye'ye 545 milyon Euro kredi sağlandığını;
- AYB'nin bu yılın başında yeni bir proje üstlendiğini ve **'Partnariat Euromediterraneen'** çerçevesinde 2006 yılına kadar 6.4 milyar Euro tutarında bir yatırım olanağının sözkonusu olabileceğini ve Türkiye'nin de alacağı payda önemli bir atışın kaydedileceğini;
- Türkiye ile mevcut ilişkileri artırarak devam ettirmek istediklerini,

dile getirmiştir.

Dışışleri Bakanı İsmail Cem, Ankara'nın her alanda, her türlü diyaloga hazır olduğunu belirtmiş ve Türkiye'nin AB müktesebatına uyum konusunda aldığı yolu anlatmıştır. Bununla birlikte, Kopenhag kriterlerine uyumda da önemli adımlar atıldığını ifade etmiş ve yasal reformlar üzerinde durmuştur. Hükümetin istikrar programı ve reform çalışmaları konularında da bilgi veren Dışışleri Bakanı İsmail Cem, tam üyelik sürecinde AB'nin destek ve yükümlülükleri ile mali işbirliğinin önemini de vurgulamıştır.

39'uncu AB Türkiye Ortaklık Konseyi toplantısının gündem çerçevesinde **karara bağlanan konular** ise şöyledir:

- ❖ AB müktesebatının üstlenilmesi çerçevesinde tarama (screening)ⁱⁱ süreci kapsamında, Türkiye'de oluşturulması öngörülen alt komitelere ilişkin Ortaklık Komitesi Kararı;
- ❖ Hizmetlerin serbestleştirilmesi konusunda müzakerelerin başlatılması ve kamu alımlarına ilişkin Ortaklık Konseyi Kararı;
- ❖ Türkiye ile AB arasındaki tarım ürünleri ticaretinde uygulanan menşe kurallarına ilişkin 1/98 Sayılı OKK'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte 4/72 Sayılı OKK ile bu Karara değişiklik getiren 1/75 Sayılı Kararın yürürlükten kaldırılmasına ilişkin OKK.²

AB - Meksika Ortaklığı

Meksika ve AB, 2 Mayıs 1995 tarihinde,ⁱⁱⁱ tarihsel bağlarının bilincinde olarak, ikili ilişkilerini genişletmeye ve daha da ilerletmeye karar verdiklerini bildirmişlerdi. Bu sürecin, siyasi diyalogu güçlendirmeye, serbest bir ticaret alanının kurulmasına ve işbirliğinin yoğunlaştırılmasına elverişli yeni bir çerçevenin oluşturulması ile başlatılması düşünülmüştü.

Bu çerçeveyi oluşturmak için, Meksika ve AB arasında 8 Aralık 1997 tarihinde, Ekonomik Ortaklık, Siyasi Eşgüdüm ve İşbirliği Anlaşması ile birlikte 'Ticaret ve ilgili Tedbirler ile ilgili Geçici Anlaşma (Interim Agreement on Trade and Accompanying Measures) imzalanmış, görüşme süreci ise 24 Kasım 1999 tarihinde sonuçlanmıştır.

ⁱⁱ AB, Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkelerinin (MDAÜ), AB tek pazarına entegre olabilmelerine yardım amacıyla, Mayıs 1995'de, Beyaz Kitap (White Paper) adlı belgede, Avrupa Birliği müktesebatını içeren tablolar oluşturmuştur. 30 Mart 1998 tarihinde, Aralık 1997'de toplanan Lüksemburg Zirvesinde belirlenen aday ülkelerin katılım görüşmelerine başlanmış; 3 Nisan 1998 tarihinde ise Topluluk Müktesebatının (Community Acquis) analiz edilmesine başlanmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında, sözkonusu ülke mevzuatının Topluluk normlarına uyup uymadığı incelenir. 'Screening' olarak tanımlanan bu süreç, Komisyon ile ilgili aday ülke ile ortaklaşa yürütülür. Aday ülke, AB'ye katıldıktan sonra, AB mevzuatına bir an önce uyum sağlayabilmesi için, her sektör tek tek incelenir, oluşturulması ya da değiştirilmesi gereken mevzuat belirlenir. Bu süreçte teknik yardım sunan büro, Komisyon bünyesindeki TAIEX'dir (Technical Assistance Exchange Office). TAIEX, Topluluk Müktesebatının incelenmesinden ve aday ülkenin bu müktesebat ile bütünleşmesi için alacağı tedbirlerden sorumludur. Bu tarama ödevi, AB ile aday ülkeler arasında yapılacak görüşmelerin temelini oluşturmaktadır. TAIEX, bunun dışında, talep üzerine, eğitim seminerleri düzenler, aday ülke uzmanlarını bilgilendirir. TAIEX'in bazı etkinlikleri 'Phare' tarafından finanse edilir. Son AB Türkiye Ortaklık Konseyinde, Türkiye'nin de TAIEX'den yararlanacağı önemle vurgulanmıştır.

Bugün, Meksika ve AB, söz konusu görüşmelerin sonucundan ve 1 Temmuz 2000 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olan Ortak Konsey'den (Joint Council) son derece hoşnuttur. Bu Konseyin, mal ve hizmet ticaretinin artması ile her iki tarafa da büyük yarar sağlayacağı ve karşılıklı sermaye akışını yöreklendireceği düşünülmektedir.

Son yirmi otuz yılda, ekonomik büyümenin ve istihdam yaratmanın en dinamik kaynağını uluslararası ticaretin oluşturduğu artık kabul edilen bir gerçektir. Bu nedenle, gerek Meksika, gerekse AB, bu Kararın istihdam ile ilgili Lizbon Zirvesi ile aynı tarihe rastlamasından son derece hoşnut olduklarını bildirmişlerdir.

Bu kararın alınması ile birlikte, Meksika ve AB, Dünya Ticaret Örgütünün çok taraflı sistemi çerçevesinde, ticaretin liberalleştirilmesine olan inançlarını dile getirip, bunun için çok taraflı görüşmelerden oluşan yeni bir küresel turun (global round) başlatılması için harcanacak çabaları destekleyeceklerini bildirmiştir. Bu yeni tur ile, uluslararası ticaretin yine ekonomik büyümenin bir faktörü olmaya devam ederek, yoksulluk ile mücadeleye katkıda bulunacağı ve insanların yaşam standardını yükselteceğine inanılmaktadır.

Her iki taraf da, bu kararın, ilişkileri açısından yeni bir dönemi başlattığını ve en kısa zamanda yürürlüğe girmesi için, Ekonomik Ortaklık, Siyasi Eşgüdüm ve İşbirliği Anlaşmasının onaylanma prosedürünün bir an önce tamamlanmasını istediklerini bildirmişlerdir.³

Verheugen'in Türkiye Ziyareti

Genişlemeden sorumlu Komisyon üyesi, Günther Verheugen, 8-10 Mart 2000 tarihinde Türkiye ziyaretinde bulunmuştur. Verheugen, Başbakan Bülent Ecevit ile yaptığı görüşmede, Türkiye'nin AB'ye tam üye olabilmesi için 'Kürt sorununda' ilerleme kaydedilmesi gerektiğini öne sürmüştür. Başbakan Ecevit ise, Türkiye'de insanların etnik ölçütlere göre sınıflandırılmadığı, dolayısıyla, bir Kürt sorununun bulunmadığını vurgulamış, Güney Doğu bölgesinin yeniden yapılandırılması konusunda, AB isteği doğrultusunda değil, Türkiye'nin kendi çıkarları doğrultusunda ele aldığını ifade etmiştir. Sayın Ecevit, AB'nin, Türkiye'nin katılım sürecine geciktirme taktikleri uyguladığını ileri sürmüştür. Verheugen ise, AB'ye giriş takviminin belirlenmesinin söz konusu olmadığını belirtmiştir. Bununla birlikte, Verheugen, AB liderlerinin de Türkiye'ye baskı yapmaktan kaçınmaları konusunda uyarıda bulunmuştur.

Görüşmede, Başbakan Ecevit'in diğer bir talebi de, Türkiye'de birçok tesisi bulunan NATO'nun altyapısından da yararlanacak olan Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliği'nden (AGSK) Türkiye'nin soyutlanmaması olmuştur.

Verheugen, Boğaziçi Üniversitesinde yaptığı konuşmasında ise, Türkiye'nin, Birliğin siyasi kriterlerini tam olarak yerine getirmediğini, oysa Kopenhag Kriterlerine tam uyumun ön şart olduğunu, Türkiye'den, çok net taahhütlerde bulunmasını ve Kürt sorununun halledilmesini istediklerini, Kıbrıs'ı da, tam üye olarak görmek istediklerini, ancak bütünleşmiş olarak görme arzusunda olduklarını belirtmiştir.⁴

AB-Afrika Zirvesi

3-4 Nisan 2000 tarihinde, Mısır'ın başkenti Kahire'de ilk AB-Afrika Zirvesi gerçekleşmiştir. Afrika'yı tartışmak için Avrupalılar en son 1885 yılında, kıtayı sömürgelere bölmek amacıyla toplanmışlardı.

60 ülkenin katıldığı AB-Afrika Zirvesinde, AB, savaşlar, terörle mücadele ve insan hakları konularını öne çıkarırken, Afrika ülkeleri daha çok kıtlık ve borçların ertelenmesi gibi sorunları dile getirmiştir.

AB delegeleri, demokrasinin önemini vurgulayan bir bildiri sunma kararı almışlardır. Ancak, Afrikalı politikacılar, Avrupalıların, kıtayı yıllarca acımasızca sömürge olarak kullandıktan sonra, demokrasi konularında kendilerine ders verecek konumda olmadıklarını belirtmişlerdir.

Batı karşıtı konuşmasıyla dikkat çeken Libya Lideri Muammer Kaddafi, daha sonra Alman ve İspanya Başbakanı ile Komisyon Başkanı Romano Prodi ile bir araya gelip, daha sıkı işbirliği konusunda anlaşmaya varmıştır. Bununla birlikte Albay Kaddafi, Avrupa'yı, Amerika'nın güdümünde olmakla suçlamaktan da geri kalmamıştır.

Zirve sonunda, AB'nin Etiyopya, Eritre ve Somali'nin bulunduğu Afrika'nın kuzey doğusunda bulunan kıtlık tehdidi altındaki bölgelere acilen gıda yardımı yapmaya hazırlandığı belirtilmiştir. AB'nin kalkınmadan sorumlu Komisyon üyesi Paul Nielsen, AB-Afrika Zirvesi sonunda düzenlediği basın toplantısında, AB ve diğer ülkelerin, Etiyopya'ya 800 bin ton gıda yardımı yapmayı planladığını, ancak, Eritre-Etiyopya savaşının lojistik açıdan güçlük yarattığını ifade etmiştir.

Zirve'de alınan diğer önemli karar da Afrikalı politikacıların talebi doğrultusunda, Afrika'yı bulunduğu ağır borç yükünden kurtarma konusu ile ilgiliydi. Yapılan tahminlere göre, Afrika'nın takriben 350 milyar dolar borcu bulunmaktadır.

Zirve sonunda kabul edilen geniş kapsamlı bir Eylem Planı ile Avrupalılar, borçların kısmen silinmesi ile ilgili olarak girişimlerde bulunacaklarını ve Afrika'nın bu krizi atlatması için destek sağlayacaklarını müjdelemiştir. Bununla birlikte, borçların tamamen silinmesinin söz konusu olamayacağı dile getirilmiştir.

AB, Afrika ile ticari ilişkilerini, özellikle de Afrika, Karayip ve Pasifik (AKP) Ülkeleri Sözleşmesi çerçevesinde (48 Afrika ülkesi AKP'ye dahildir) derinleştirme arzusunda olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, AB, önümüzdeki yıllarda, Afrika'nın iktisadi kalkınması için takriben 50 milyar dolar sağlayacağını bildirmiştir. Kahire Zirvesinin Sonuç Bildirisinde, Avrupa, 2015 yılına kadar Afrikada hüküm süren yoksulluğu yarı yarıya indirmeye niyetli olduğunu beyan etmiştir.

Bunun dışında, 60 ülkenin devlet başkanları ayrıca, insan haklarının korunması, bazı Afrika ülkelerinde demokrasinin yeniden tesisi için işbirliği içinde olma ve maddi destek sağlama konusunda karar almışlardır. AB, ayrıca Afrika'ya, kara mayınlarının temizlenmesi, karamayını kurbanlarına yardım edilmesi ve aids ile mücadele gibi konularda da destek sözü vermiştir.

Bir sonraki AB-Afrika Zirvesi 2003 yılında yapılacaktır. ⁵

AB-Çin Zirvesi

31 Mart 2000 tarihinde, Pekin’de, Çin ile AB arasında Çin’in Dünya Ticaret Örgütüne (DTÖ) katılmasına ilişkin yapılan görüşmelerin 3.Turu anlaşmaya varılmadan sona ermiştir.

Çin ziyareti esnasında, ticaretten sorumlu Komisyon üyesi Pascal Lamy, Çin Ticaret Bakanı Shi Guangsheng ve Başbakan Zhu Rongji ile de görüşmeler yapmış ve en kısa zamanda 15 üye devlet ile Avrupa Parlamentosuna gelişmelerden bilgi vereceğini ve daha verimli bir görüşme zemini ve tarihini tespit etmek için elinden geleni yapacağını belirtmiştir.

Öte yandan, şeffaflık ilkesi uyarınca, Çin bankaları artık mevduat hesapları sahiplerinden gerçek isimlerini vermelerini isteyeceklerini bildirmiştir.⁶

Komisyon üyesi Patten Karadağ’da

Avrupa Birliği’nin dış ilişkilerinden sorumlu Komisyon üyesi Chris Patten’in Karadağ ziyareti ile tamamlanan bir haftalık Güney-Doğu Avrupa turu sonunda, Karadağ hükümetinin gerçekleştirmekte olduğu demokratikleşme ve ekonomik reformlar konusunda Avrupa Birliği desteğinin önemi vurgulanmıştır. Karadağ’ı ziyaret eden ilk Avrupa Komisyonu üyesi olan Komisyon üyesi Patten, başkent Podgorica’da Cumhurbaşkanı Milo Djukanovic, Başbakan Vuhanovic, Dış İşleri Bakanı Lukovac ve Maliye Bakanı Ivanisevic ile yaptığı toplantıda, Karadağ’daki siyasi ve ekonomik durum hakkında bilgi alışverişinde bulunmuş ve Avrupa Komisyonu tarafından sağlanan yardımın devam edeceğini bildirmiştir.

Cumhurbaşkanı Djukanoviç ile düzenlenen basın toplantısında konuşan Komisyon üyesi Patten, AB tarafından 1998 yılından beri Karadağ’a yapılan toplam 60 milyon Euro tutarındaki yardıma ek olarak, Podgorica ile havaalanı arasındaki yolun ve başkent merkezinde bulunan bir köprü yolun yeniden inşası amacıyla 5 milyon Euro tutarında yeni bir yardım yapılacağını bildirmiştir.⁷

AB EKONOMİSİ

AB’de Tarım Gelirleri

Avrupa Toplulukları İstatistik Bürosu Eurostat tarafından 20 Mart 2000 yayımlanan tahminlere göre, AB’de tarım gelirleri 1999 yılında reel olarak % 3 oranında düşmüştür. Euro alanında da tarım gelirleri % 3 oranında düşmüştür. Bu düşüşün temel nedenlerinden biri tarımda verimin açık bir şekilde düşmüş olmasıdır. (% -5).

Tahminler, 1999 yılında 11 üye ülkedeki tarım gelirinin, (Belçika, Danimarka, Almanya, İspanya, Fransa, İrlanda, İtalya, Hollanda, Avusturya, Finlandiya ve İngiltere) 1998 yılındaki seviyeden daha düşük olduğunu göstermektedir. En yüksek düşüşler % 12 ile İrlanda’da, % 11 ile Danimarka’da, % 9 ile Belçika’da ve % 6 ile Hollanda’da kaydedilmiş, Yunanistan’da tarım gelirinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Sadece Lüksemburg (% 2), İsveç (% 6) ve Portekiz’de (%16) artış gözlenmiştir.

Tablo 1 - 1999 Yılında Tarım Gelirlerinde Değişme (%)

Euro Alanı	-3	Almanya	-3
AB 15	-3	İtalya	-2
		İngiltere	-2
İrlanda	-12	Finlandiya	-2
Danimarka	-11	Avusturya	-1
Belçika	-9	Yunanistan	0
Hollanda	-6	Luksemburg	+2
Fransa	-4	İsveç	+6
İspanya	-3	Portekiz	+16

Kaynak: Eurostat 36/2000

1999 yılında tarım endüstrisi reel katma değeri, tüm AB’de, tarım ürünleri reel fiyatlarındaki belirgin düşüş (% 5) ve sübvansiyonlardaki azalma (reel olarak % 2) nedeniyle önemli ölçüde düşmüştür (% 6).

1999 yılında tarım ürünleri ile birlikte hayvancılık sektöründe de üretim düşüşü (%6) gözlenmiştir. Fazla üretim etkisini, 1998 yılında domuz üretiminde göstermiş ve bu etki 1999 yılında da devam etmiştir. Kümes hayvanları ve yumurta üretiminde 1999 yılı başlarında fazlalık mevcut iken, yılın ikinci yarısından sonra bazı tavuk yemlerine dioksin karıştığı iddiaları nedeniyle bu sektör darbe almıştır.

1999 yılında hububat üretimi, AB genelinde 1998’deki seviyesinden % 6 daha düşük miktarlarda gerçekleşmiş ve fiyatlar sabit kalmıştır.⁸

Tarımsal Fonlar

Avrupa Komisyonu, tarımsal fonlardan verilmiş olan ve Üye Devletler tarafından amacına uygun harcanmayan 275.5 milyon Euro tutarındaki meblağı geri almak amacıyla bir karar kabul etmiştir. Komisyon, 1995 mali yılında 38.5 milyon Euro ve takibeden yıllarda ise toplam 237.0 milyon Euro tutarındaki tarımsal harcamanın yetersiz kontrol ve AB kurallarına riayet edilmemesi nedeniyle gereksiz yapıldığı ve bu meblağın yeniden kazanılması gerektiğini tespit etmiştir. Ortak Tarım Politikası (OTP) uyarınca, Üye Devletler, bu alanda tahsis edilen paranın tamamının harcanmasından ve kontrolünden sorumludur. Hesapların gözden geçirilmesi prosedürü OTP harcamalarının kontrolünde gerekli bir unsurdur. Bu ödemelerin yasallığı veya o Üye devletin kontrolünün güvenilirliği ve doğruluğunu denetleme sistemi ile ilgili olarak yeterli garanti olmadan verilen meblağların geri dönüşümüne imkan verir. Ayrıca, 500 milyon Euro’luk başka bir meblağ uzlaşma prosedürünün sonucuna bağlı olarak onay veya red için beklemektedir.

Tarım, Bölgesel Gelişme ve Balıkçılıktan sorumlu Komisyon üyesi Franz FISCHLER kararlar ilgili olarak verdiği demeçte, Komisyonun, son yıllarda, üye devletlerin bu konudaki düzensizliği azaltmalarını temin amacıyla sıkı tedbirler aldığını, mali düzenlemelerin de bu alanda ilerleme sağlanması açısından oldukça teşvik edici olduğunu belirterek 1995-1998 dönemindeki yetersizliklerin ilgili üye devletler tarafından düzeltildiğini hatırlatmıştır.

Bu karar, Avusturya dışındaki bütün üye ülkeleri kapsamaktadır.

Bu kapsamda, 1995 yılında kamu hububat alımlarında usulsüzlük yaptığı için İtalya’ya 38.5 milyon euro, ihracatta vergi iadesinin yetersiz kontrol edildiği gerekçesiyle Fransa’ya ve İtalya’ya 99 milyon euro ve 31.8 milyon euro hesap çıkarılmıştır. Diğer

üye ülkelerden Almanya 21.9 milyon euro tutarındaki hatasını kabul etmiştir. İngiltere'den geri istenen meblağ ise 5.2 milyon euro tutarındadır.⁹

Tarımsal İşletmeler

Avrupa Toplulukları İstatistik Bürosu Eurostat, 14 Mart 2000 tarihinde 1967 yılından beri AB'deki tarımsal işletmeleri etkileyen değişiklikleri irdeleyen bir rapor yayımlamıştır. Bu raporda, tarımsal birimlerin sayısı, alanı, ekonomik büyüklükleri ve tipleri verilmektedir.

Rapora göre, son 30 yıl içinde, AB'ye üye olma tarihlerine bağlı olarak, üye devletlerde, tarım sektöründe işletme sayısı azalırken kapasitelerinde artış kaydedilmiştir. Bu işletmelerde fiziki yoğunluk ekonomik yoğunluğu da bereberinde getirmiştir.

Tablo 2 - 1967- 1997 Döneminde AB'de* Tarım İşletmelerinin Sayısındaki Değişiklikler

	1967-1997 %	1975-1997 %	1987-1997 %	1995-1997 %
AB6	-42	-29	-21	-7
AB9	:	-29	-21	-6
AB12	:	:	-24	-5
AB15	:	:	:	-5
Belçika	-69	-51	-27	-5
Almanya	-57	-41	-24	-6
Fransa	-60	-48	-31	-7
İtalya	-22	-13	-17	-7
Lüksemburg	-65	-52	-29	-6
Hollanda	-56	-34	-18	-5
Danimarka	:	-52	-27	-8
İrlanda	:	-35	-32	-4
İngiltere	:	-17	-10	-1
Yunanistan	:	:	-14	+2
İspanya	:	:	-33	-5
Portekiz	:	:	-34	-8
Avusturya	:	:	:	-5
Finlandiya	:	:	:	-9
İsveç	:	:	:	+1 **

Kaynak: Eurostat, 35/2000

* AB(AB6/AB9/AB12/AB15) ve Almanya, 1995-1997 çalışmalarında eski Doğu Almanya dahil.

** Eşik değişikliği,1997'de ek işletmelerin(daha küçük) katılımı da dahil,

1967-1997 yılları arasında AB'nin kurucusu altı ülkede tarım işletmelerinin sayısında % 42'lik bir düşüşe tekabül eden 2.7 milyonluk bir azalma olmuştur. Bu durumdan en fazla Fransa, Almanya ve İtalya etkilenmiştir.

AB’de tarımsal birimlerin sayılarındaki düşüş, esas olarak, 20 hektardan az alanı olan işletmeleri etkilemiş, dolayısıyla, küçük işletmeler ortadan kalkarken büyük işletmelerin sayılarında artma olmuştur.

En az 50 hektar alanı olan tarımsal birimlerin sayıları son 30 yıl içinde devamlı artmıştır. Özellikle, Almanya’da 1967-1997 döneminde 50 hektar alanı olan işletmeler % 4.4, Hollanda’da % 3.5 ve Belçika’da ise % 3.0 oranlarında artmıştır.

Küçük işletmelerin ortadan kalkışı, ortalama olarak kullanılan tarım alanının (utilised agricultural area) altı kurucu ülkede, 1967-1997 döneminde, % 70’den fazla, AB 12’de ise 1987-1997 döneminde üçte bir oranında artışını izah eder. Buna paralel olarak, bu işletmelerin ekonomik hacimlerinde standart brüt marj (Standard Gross Margin-SGM)¹ ile ölçülen oldukça yüksek düzeyde bir yoğunluk yaşanmıştır.¹⁰

Tablo 3 - AB’de* En Az 50 Hektar Alanı Olan Tarım İşletmeleri Sayısındaki Değişiklikler (1967-1997)

	1967-1997 %	1975-1997 %	1987-1997 %	1995-1997 %
AB6	+101	+59	+32	+3
AB9	:	+40	+22	+2
AB12	:	:	+19	+2
AB15	:	:	:	+2
Belçika	+193	+98	+48	+13
Almanya	+337	+188	+86	+6
Fransa	+85	+45	+22	+2
İtalya	+17	+11	+9	+3
Lüksemburg	+436	+127	+17	-1
Hollanda	+250	+133	+49	+8
Danimarka	:	+74	+19	+2
İrlanda	:	+6	+7	+3
İngiltere	:	-5	-3	-2
Yunanistan	:	:	-17 **	-7
İspanya	:	:	+7	+2
Portekiz	:	:	+30	-2
Avusturya	:	:	:	+7
Finlandiya	:	:	:	+17
İsveç	:	:	:	+2

Kaynak: Eurostat, 35/2000

* Avrupa Birliği (AB6/AB9/AB12/AB15) ve Almanya, Eski Doğu Almanya dahil

** Bu düşüş sadece zahiridir ve örnekleme metodundaki bir değişiklikten kaynaklanmaktadır.

İş Günü Kaybı

Eurostat'ın 31 Mart tarihli raporuna göre, AB'de 1994 ve 1996 yılları arasında işyerinde^{iv}, üç günden daha fazla işe gelmeme ile sonuçlanan kaza riski % 7 oranında düşerken, ölümcül kazalar % 13 oranında azalmıştır. Bu tür kazaların, önemli ölçüde insan kaynağı kaybına neden olmasının yanı sıra sosyo-ekonomik anlamda maliyeti de

çok yüksektir. 1996 yılında iş günü kaybı sayısı, çalışan her insan için yılda bir iş gününe eşittir.

Tablo 4 - AB'de İş Kazası Riski'
1996 yılında her 100 000 kişide standart sayı²

	Üç Günden Fazla İşe Gelmemeye Neden Olan KAZALAR	
	1996	1994 ile karşılaştırma %
AB15	4 229	-6.8
Belçika	5 059	+14.6
Danimarka	2 704	+1.9
Almanya	5 098	-8.7
Yunanistan	3 783	+2.2
İspanya	6 736	+9.2
Fransa	4 964	-10.0
İrlanda	1 494	:
İtalya	4 179	-10.0
Lüksemburg	4 741	+5.2
Hollanda	4 251	:
Avusturya	3 554	:
Portekiz ³	6 949	-5.6
Finlandiya	3 372	-13.8
İsveç	1 217	+8.4
İngiltere	1 550	-19.1
Norveç ³	4 352	:

Kaynak: Eurostat, 41/2000

¹ Veriler dokuz ana sektör ile ilgilidir: tarım, sanayi, enerji, inşaat, ticaret, ulaştırma ve iş dünyası hizmetleri. Belçika, Almanya, Yunanistan, İspanya, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Avusturya, Portekiz ve Finlandiya ile ilgil veriler iş kazası sigorta programlarından elde edilmiştir. Masrafların ulusal sosyal güvenlik veya sigorta programları tarafından karşılanabilmesi için bildirim zorunlu olması nedeniyle, hemen hemen tüm kazalar kaydedilmektedir. Diğer ülkelere ait veriler ise, diğer yetkili makamlar, genellikle iş müfettişleri tarafından sağlanmıştır. Kayıt çok geniş çaplı olmadığından, meydana gelen kaza sayısı, Eurostat tarafından, bildirim oranlarına göre açıklanan vaka sayısının düzenlenmesiyle yapılan tahminlerdir.

² Tüm üye devletlerdeki dokuz sektör ağırlığı, AB ağırlığına uygundur

³ 1995

AB'de 1996 yılında, üç günden daha fazla işe gelmeme ile sonuçlanan 4.8 milyon kaza meydana gelmiştir. Bütün sektörler ele alındığında, işyerinde üç günden fazla işe gelmeme ile sonuçlanan kaza riski erkek çalışanlar arasında, kadınlara nazaran üç kat fazladır. 18 ilâ 24 yaş arasındaki genç insanlar arasında kaza riski, AB ortalamasından % 35 daha yüksektir.

^{iv} Eurostat'ın tanımına göre, **iş kazası**, istihdam sürecinde oluşan ve fiziksel ya da psikolojik zarar veren kısa bir olaydır. Bu tanıma, şirket tesisinin dışında çalışma sırasında, üçüncü taraflar tarafından bile yaratılsa, oluşan kazalar; müşteriye ait tesislerde, bir başka şirkette, kamuya açık bir yerde veya seyahat esnasında oluşan kazalar da girer. Evden işyerine giderken meydana gelen kazalar iş kazaları istatistiklerine alınmamaktadır. İş kazası **risk**i, istihdam edilen her 100 000 kişide iş kazası sayısına tekabül etmektedir.

1994 yılında 6420 olan ölümcül kazalar % 13 azalarak 1996 yılında 5550'ye düşmüştür. 1996 yılında iş sırasında meydana gelen trafik ve ulaşım kazaları 1850 ölüme sebebiyet vermiştir. Trafik ve ulaşım kazalarının toplam sayısı, AB'de meydana gelen ölümcül kazaların % 56'sını oluşturmaktadır.¹¹

GSYİH

Euro Alanı ve AB içinde GSYİH, 1999 yılının dördüncü üç ayında, bir önceki üç aylık döneme göre % 0.9 oranında artış göstermiştir. Eurostat'ın 9 Mart 2000 tarihli raporunda, bu sonuçların, esas olarak hane nihai tüketim masraflarındaki artış ve ihracat performansına bağlı olduğu ifade edilmektedir.

1999 yılında Euro alanında ve AB'de GSYİH, bir önceki yıla kıyasla % 2.2 artmıştır. Bu ilk yıllık sonuçlar, 1999 yılı için varolan üç aylık dönem verilerine ve bazı ülkeler için yapılmış geçici yıllık tahminlere göre hesaplanmıştır.¹²

Tablo 5 - GSYİH Hacmi (% değişme)²

		1999			
		I	II	III	IV
Euro Alanı¹	Bir önceki üç aylık döneme göre büyüme	0.6	0.5	1.0	0.9
	Bir önceki yılın aynı üç aylık dönemine göre büyüme	1.7	1.8	2.3	3.1
AB	Bir önceki üç aylık döneme göre büyüme	0.5	0.6	1.0	0.9
	Bir önceki yılın aynı üç aylık dönemine göre büyüme	1,7	1.8	2.3	3.1
ABD	Bir önceki üç aylık döneme göre büyüme	0.9	0.5	1.4	1.7
	Bir önceki yılın aynı üç aylık dönemine göre büyüme	3.9	3.8	4.3	4.5
Japonya	Bir önceki üç aylık döneme göre büyüme	1.5	1,0	-1.0	:
	Bir önceki yılın aynı üç aylık dönemine göre büyüme	-0.4	0.7	1.0	:
G7³	Bir önceki üç aylık döneme göre büyüme	0.9	0.6	0.6	:
	Bir önceki yılın aynı üç aylık dönemine göre büyüme	1.9	2,3	2.7	:

Kaynak: Eurostat, 33/2000

: veri yok

¹ Euro-alanı: Belçika, Almanya, İspanya, Fransa, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Avusturya, Portekiz ve Finlandiya

² IV : AB ve Euro Alanı ilk tahminleri. Euro Alanı ve AB tahminleri, Üye Devletlerden gelen veriler kullanılarak hazırlanmıştır. Bu veriler ulusal uyum usullerine göre mevsimseldir. Almanya için Bundesbank'ın verileri kullanılmıştır.

³ G7 ülkeleri (Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere, ABD)

Tablo 6 - GSYİH VE UNSURLARINDA BÜYÜME HIZI – HACİM OLARAK

Bir önceki üç aylık dönem ile karşılaştırıldığında

	GSYİH				Hane nihai tüketim masrafları				Kamu nihai tüketim masrafları				Gayri safi sabit sermaye oluşumu				Envanter değişimi ¹			
	1999				1999				1999				1999				1999			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
EUR	0.6	0.5	1.0	0.9	0.7	0.3	0.7	0.8	0.8	-0.1	0.2	0.3	1.6	0.7	1.7	0.5	0.8	0.9	0.6	1.1
AB	0.5	0.6	1.0	0.9	0.9	0.4	0.7	0.8	0.8	0.1	0.3	0.3	1.5	0.7	1.6	0.5	0.6	0.6	0.4	1.0
ABD	0.9	0.5	1.4	1.7	1.6	1.2	1.2	1.4	0.4	0.3	1.2	1.6	2.7	1.4	1.5	1.2	0.8	0.5	0.8	1.1
JPN	1.5	1.0	-1.0	:	0.9	1.1	-0.2	:	0.8	-1.3	0.9	:	3.3	1.3	-4.0	:	0.2	0.3	0.2	:
G7	0.9	0.6	0.6	:	1.2	1.0	0.7	:	0.7	-0.1	0.7	:	2.6	1.2	-0.3	:	0.7	0.6	0.6	:
	İç Talep				İhracat				İthalat				Dış Denge ²							
	1999				1999				1999				1999							
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4				
EUR	0.9	0.4	0.6	1.1	0.4	2.4	3.3	1.4	1.4	2.1	2.1	1.8	1.4	1.5	1.9	1.8				
AB	0.9	0.4	0.6	1.2	0.3	2.3	1.0	3.5	1.4	1.7	2.4	1.8	0.6	0.8	1.2	0.9				
ABD	1.5	0.8	1.6	1.8	-1.4	1.0	2.8	2.1	3.0	3.4	3.5	2.4	-3.4	-3.8	-4.0	-4.1				
JPN	1.8	1.0	-1.3	:	0.0	1.5	5.0	:	2.4	2.6	2.8	:	2.3	2.2	2.5	:				
Q7	1.3	0.8	0.5	:	-0.1	1.9	3.7	:	2.1	2.7	2.6	:	0.7	-0.8	-0.7	:				

GSYİH VE UNSURLARINDA BÜYÜME HIZI – HACİM OLARAK

Bir önceki yılın aynı üç aylık dönemi ile karşılaştırıldığında

	GSYİH				Hane nihai tüketim masrafları				Kamu nihai tüketim masrafları				Gayri safi sabit sermaye oluşumu				İç talep				İhracat				İthalat				
	1999				1999				1999				1999				1999				1999								
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
EUR	1.7	1.8	2.3	3.1	2.8	2.4	2.4	2.6	1.2	0.9	1.2	1.3	3.6	5.1	4.8	4.6	2.8	2.7	2.7	3.0	0.7	2.1	5.2	7.7	4.0	5.0	6.4	7.5	
AB	1.7	1.8	2.3	3.1	3.0	2.6	2.7	2.9	1.4	1.2	1.5	1.5	4.0	5.3	4.6	4.3	2.9	2.7	2.6	3.1	0.8	2.1	5.2	7.1	4.3	4.7	6.2	7.5	
ABD	3.9	3.8	4.3	4.5	5.3	5.0	5.3	5.6	2.7	2.5	1.5	2.8	3.5	9.2	7.8	8.6	7.1	5.1	4.9	5.3	5.8	0.9	2.9	6.2	4.5	10.3	10.7	13.2	13.0
JPN	-0.4	0.7	1.0	:	1.0	1.9	1.7	:	2.1	1.4	1.2	:	-3.0	-0.3	-0.2	:	-0.3	1.1	1.1	:	-3.2	-0.4	3.8	:	-3.0	4.2	7.1	:	
G7	1.9	2.3	2.7	:	3.4	3.3	3.5	:	:	1.3	1.9	:	3.4	4.3	4.5	:	2.9	3.2	3.3	:	1.8	5.4	:	5.4	6.9	9.1	:		

GSYİH VE UNSURLARI

IV 1999, milyon Euro, sabit fiyatlarla

	GSYİH	Hane nihai tüketim masrafları	Kamu nihai tüketim masrafları	Gayri safi sabit sermaye oluşumu	Envanter değişimi ¹	İç talep	İhracat	İthalat	Dış Denge
EUR	1465 308.4	823 272.5	287 456.6	312681.4	15570.7	1438981.2	515464.2	489 137.0	26 327.2
AB	1821 894.9	1048 042.6	357 730.5	381 853.1	17973.4	1 805 599.6	635 992.6	619 697.3	16295.2
ABD	1 698 207.3	1 146 136.2	235961.4	366 336.7	18751.0	1 767 185.2	208 605.2	277583.1	-68 977.9
JPN	:	:	:	:	:	:	:	:	:
G7	:	:	:	:	:	:	:	:	:

¹ GSYİH yüzdesi (mevsimsel olarak ayarlanmış)

: veri yok

Kamu açıkları

Eurostat'ın 13 Mart tarihli raporunda, 15 AB üyesi devletin 1999 yılına ait açık^v ve borçları^{vi} ile ilgili veriler yayımlanmıştır.

Bu bildirim yeni Avrupa Hesaplar Sistemi ESA 95'e göre yapılan ilk bildirimdir ve 1996 yılından bu yana tüm borçlar ve açıklarla ilgili olarak yapılan tüm düzeltmeleri içermektedir. Sistem, dünya seviye sistemine (– SNA93 - world level system) uygun olacak şekilde bir Konsey Yönetmeliği^{vii} ile 1996 yılında kabul edilmiştir.

1998 yılında Euro Alanında % -2 olan açık oranı 1999'da % -1.2 olmuştur. AB'de ise % -1.5'ten % -0.7'ye düşmüştür. 1999 yılında yedi üye devlette fazla olduğu açıklanmıştır: Danimarka, İrlanda, Lüksemburg, Hollanda, Finlandiya, İsveç ve İngiltere.

Euro Alanında 1998 yılında kamu borçlarının GSYİH'ya oranı % 73.4 iken bu oran 1999 yılında % 72.2 olmuştur. Euro alanında bu oran % 68.9'dan % 68.1'e düşmüştür. 1999 Almanya, Avusturya ve Portekiz dışında bu oran tüm üye devletlerde azalma göstermiştir.¹³

Tablo 7 - Euro Alanı ve AB İçin Kamuya İlişkin Açık, Fazla ve Borçlar

	1996	1997	1998	1999
Euro Alanı (milyon ECU/Euro)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	5 530 906	5 646 255	5 869 114	6 108 715
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-234 148	- 145130	-119270	- 75 624
GSYİH içindeki payı	-4.2	-2.6	-2.0	-1.2
Kamu borcu	4113085	' 4180964	4306215	4 407 882
GSYİH içindeki payı	74.4	74.0	73.4	72.2
Ana fazla	1.4	2.5	2.7	3.0
AB (milyon ECU/Euro)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	6 906 680	7 272 657	7 598 263	7 961 163
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 290 229	-176 935	-112376	-52180
GSYİH içindeki payı	-4.2	-2.4	-1.5	-0.7
Kamu borcu	5 007 040	5 155 218	5 233 253	5 422 376
GSYİH içindeki payı	72.5	70.9	68.9	68.1
Ana fazla	1.3	2.5	3.1	3.5

Kaynak: Eurostat, 34/2000

Notlar:

* 1999 yılı için hem kamu açığı/fazlası hem de GSYİH kısmen tahminidir. 1 Eylül 2000 tarihindeki bildirimde gözden geçirilebilir.

* Ana fazla (primary surplus), faiz masrafları (interest charges) hariç, kamu açığı/fazlası anlamında kullanılmaktadır.

* 1999'dan itibaren veriler Euro olarak verilmektedir.

1998 yılına kadar tüm ülkeler için ECU'ye dönüşüm oranı ve 1999'da Avrupa Para Birliğine üye olmayan dört ülke için Euro'ya dönüşüm oranı aşağıdaki gibidir:

- Açık ve GSYİH verileri için yıllık ortalama kur oranı (exchange rate) kullanılmıştır.

^v Maastricht Antlaşmasına göre (çok fazla açık usulüne ilişkin Protokol), kamu açığı, genel olarak tüm kamu sektörünün (merkezi hükümet, bölgesel ya da yerel idareler ve sosyal güvenlik fonları) net borçlanması (net borrowing) anlamına gelmektedir. Ulusal hesaplar kavramlarına göre hesaplanmaktadır (Avrupa Hesap Sistemleri – ESA / European System of Accounts).

^{vi} Kamu borçları, yıl sonunda henüz ödenmemiş olan (nominal değer üzerinden) genel olarak tüm kamu sektörüne ait konsolide brüt borçtur.

^{vii} 25 Haziran 1996 tarih ve 2223/96 sayılı Konsey Yönetmeliği.

Tablo 8 - GSYİH, Açık/Fazla ve Borç (ulusal para birimi cinsinden)

	1996	1997	1998	1999
Belçika (milyar BEF)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	8304	8712	9089	9395
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 307	- 178	- 94	- 81
GSYİH içindeki payı	- 3.7	- 2.0	- 1.0	- 0.9
Kamu borcu	10654	10717	10669	10750
GSYİH içindeki payı	128.3	123.0	117.4	114.4
Ana fazla	5.0	5.9	6.6	6.2
Danimarka (milyar DKK)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	1 061.7	1 114.3	1 168.3	1 211.5
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 10.6	+ 1.3	+ 14.0	+ 35.9
GSYİH içindeki payı	- 1.0	+ 0.1	+ 1.2	+ 3.0
Kamu borcu	690.6	682.8	649.7	637.4
GSYİH içindeki payı	65.0	61.3	55.6	52.6
Ana fazla	5.1	5.9	6.5	7.7
Almanya (milyar DEM)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	3 586.0	3 666.6	3 784.2	3871.6
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 121.2	- 96.5	- 64.5	- 45.9
GSYİH içindeki payı	- 3.4	- 2.6	- 1.7	- 1.2
Kamu borcu	2 143.9	2 232.9	2 298.2	2 366.2
GSYİH içindeki payı	59.8	60.9	60.7	61.1
Ana fazla	0.3	1.0	1.8	2.3
İrlanda (milyon IEP)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	45210	51 823	59637	66850
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 279	+ 406	+1 267	+1 330
GSYİH içindeki payı	- 0.6	+ 0.8	+ 2.1	+ 2.0
Kamu borcu	33485	33840	33139	35017
GSYİH içindeki payı	74.1	65.3	55.6	52.4
Ana fazla	4,1	5.1	5.6	4.6
Yunanistan (milyar GRD)¹				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	29935	33022	35911	38233
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-2226	-1 303	- 882	- 606
GSYİH içindeki payı	- 7.4	- 3.9	- 2.5	- 1,6
Kamu borcu	33323	35 842	37834	39903
GSYİH içindeki payı	111.3	108.5	105.4	104.4
Ana fazla	3.1	4.3	5.4	5.8
İspanya (milyar ESP)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	77 113.4	81 782.0	86 968.5	93 068.3
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 3 820.5	-2609.5	-2234.1	-1 046.9
GSYİH içindeki payı	- 5.0	- 3.2	- 2.6	- 1.1
Kamu borcu	52 472.6	54 509.7	56407.1	59 070.4
GSYİH içindeki payı	68.0	66.7	64.9	63.5
Ana fazla	0.4	1.6	1.8	2.5
Fransa (milyar FRF)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	7951.4	8 224.9	8 560.6	8 833.0
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 330.1	- 249.2	- 231.1	- 155.7
GSYİH içindeki payı	- 4.2	- 3.0	- 2.7	- 1.8
Kamu borcu	4 537.9	4 855.5	5 078.2	5 179.5
GSYİH içindeki payı	57.1	59.0	59.3	58.6
Ana fazla	- 0.2	0.7	0.9	1.6

¹ Yunanistan tarafından 1996-1998 yıllarına ait olarak gönderilen veriler ESA79'a göredir ve henüz ESA95'e göre düzenlenmemiştir. Halihazırdaki Eurostat tahminlerine göre 1996 yılı için kamu açığı % -7.7, 1997 yılı için % -4.5 ve 1998 için % 3.2'tür.

	1996	1997	1998	1999
İtalya (milyar İTL)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	1 902 275	1 983 850	2 067 703	2128165
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-135047	-53718	- 58 344	-40511
GSYİH içindeki payı	- 7.1	- 2.7	- 2.8	- 1.9
Kamu borcu	2 323 607	2 376 703	2 404 668	2446116
GSYİH içindeki payı	122.1	119.8	116.3	114.9
Ana fazla	4.4	6.7	5.3	4.9
Lüksemburg (milyon LUF)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	563513	624 582	665 734	706 800
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	+15111	+ 22 269	+ 21 622	+16900
GSYİH içindeki payı	+ 2.7	+ 3.6	+ 3.2	+ 2.4
Kamu borcu	34674	37 523	42787	43551
GSYİH içindeki payı	6.2	6.0	6.4	6.2
Ana fazla	3.0	3.9	3.6	2.8
Hollanda (milyon NLG)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	694 298	734 853	776 161	813221
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-12660	-8780	-5979	+4370
GSYİH içindeki payı	- 1.8	- 1.2	- 0.8	+ 0.5
Kamu borcu	523 054	516322	519973	519021
GSYİH içindeki payı	75.3	70.3	67.0	63.8
Ana fazla	3.8	3.9	4.1	5.0
Avusturya (milyon ATS)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	2 453 240	2 522 222	2610914	2 685 900
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-93110	-48013	- 64 304	- 54 383
GSYİH içindeki payı	- 3.8	- 1.9	- 2.5	- 2.0
Kamu borcu	1 676 304	1 611 652	1 656 853	1 742 585
GSYİH içindeki payı	68.3	63.9	63.5	64.9
Ana fazla	0.4	2.0	1.3	1.6
Portekiz (milyar PTE)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	17098.6	18276.4	19692.9	20 834.8
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 652.8	- 470.1	- 415.9	- 410.8
GSYİH içindeki payı	- 3.8	- 2.6	- 2.1	- 2.0
Kamu borcu	10873.9	11 014.9	11 125.4	11 839.8
GSYİH içindeki payı	63.6	60.3	56.5	56.8
Ana fazla	1.6	1.7	1.5	1.4
Finlandiya (milyon FİM)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	585 865	635 532	686 742	717761
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-18510	-9583	+8721	+16192
GSYİH içindeki payı	- 3.2	- 1.5	+ 1.3	+ 2.3
Kamu borcu	334 774	344 034	336 594	338 196
GSYİH içindeki payı	57.1	54.1	49.0	47.1
Ana fazla	1.1	2.7	5.0	5.8
İsveç (milyar SEK)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	1 756.4	1 813.1	1 890.2	1 972.1
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 58.9	- 36.6	+ 35.0	+ 36.9
GSYİH içindeki payı	- 3.4	- 2.0	+ 1.9	+ 1.9
Kamu borcu	1 334.7	1 359.0	1 367.6	1 292.3
GSYİH içindeki payı	76.0	75.0	72.4	65.5
Ana fazla	3.7	4.8	8.0	7.4
İngiltere (milyon GBP)				
GSYİH pazar fiyatları (pf)	754 601	803 889	847 421	888 133
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 32 909	-16294	+2549	+ 10728
GSYİH içindeki payı	- 4.4	- 2.0	+ 0.3	+ 1.2
Kamu borcu	397 282	408 761	409812	408 535
GSYİH içindeki payı	52.6	50.8	48.4	46.0
Ana fazla	- 0.7	1.7	3.9	4.1

Tablo 9 - GSYİH, Açık/Fazla ve Borç (Milyon ECU/Euro)

	1996	1997	1998	1999
Belçika				
GSYİH pazar fiyatları	211 305	214935	223 753	232 896
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-7812	-4391	-2314	-2008
Kamu borcu	265 672	262 881	264 478	266 486
Danimarka				
GSYİH pazar fiyatları	144266	148899	155 788	162 933
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-1 440	+ 174	+ 1 867	+4828
Kamu borcu	92741	90702	87222	85634
Almanya				
GSYİH pazar fiyatları	1 877 939	1 866 543	1 921 762	1 979518
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 63 466	-49130	- 32 771	- 23 479
Kamu borcu	1 101 411	1 129837	1 175046	1 209814
İrlanda				
GSYİH pazar fiyatları	56979	69327	75850	84882
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-352	+ 543	+ 1 611	+ 1 689
Kamu borcu	44926	43836	42078	44462
Yunanistan				
GSYİH pazar fiyatları	97972	106745	108 581	117364
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-7285	-4212	-2667 114757	-1 860
Kamu borcu	107667	114864		120 808
İspanya				
GSYİH pazar fiyatları	479716	492 998	520 196	559 352
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 23 767	15731	-13363	-6292
Kamu borcu	319629	325 649	339013	355 020
Fransa				
GSYİH pazar fiyatları	1 224 611	1 243 822	1 296 784	1 346 582
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-50 839	- 37 686	- 35 008	- 23 736
Kamu borcu	691 550	734 331	774 167	789610
İtalya				
GSYİH pazar fiyatları	971 064	1 028 275	1 063 825	1 099105
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 68 938	- 27 843	-30018	-20 922
Kamu borcu	1 214183	1 223 824	1 241 907	1 263313
Lüksemburg				
GSYİH pazar fiyatları	14339	15409	16389	17521
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	+ 385	+ 549	+ 532	+ 419
Kamu borcu	865	920	1 061	1 080
Hollanda				
GSYİH pazar fiyatları	324 479	332 391	349674	369 024
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-5917	-3971	-2694	+1 983
Kamu borcu	239415	231 803	235 953	235 521
Avusturya				
GSYİH pazar fiyatları	182607	182452	188452	195 192
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-6931	-3473	-4641	-3952
Kamu borcu	122389	115930	120408	126639
Portekiz				
GSYİH pazar fiyatları	87344	92031	97637	103924
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-3335	-2367	-2062	-2049
Kamu borcu	55488	54492	55493	59057
Finlandiya				
GSYİH pazar fiyatları	100523	108072	114792	120719
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-3176	-1 630	+ 1 458	+2723
Kamu borcu	57557	57461	56611	56880
İsveç				
GSYİH pazar fiyatları	206 278	209 579	212003	223911
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	-6917	-4231	+3926	+4190
Kamu borcu	54 694	155628	144 140	150926
İngiltere				
GSYİH pazar fiyatları	927 258	1 161 179	1 252 777	1 348 240
Kamu açığı (-) / fazlası (+)	- 40 439	-23 536	+3768	+16286
Kamu borcu	538 853	613 060	580 919	657 126

İşsizlik

Euro Alanında mevsimsel olarak ayarlanmış işsizlik oranı Ocak 2000’de – Aralık 1999 ile aynı, %9.6’da kalmıştır. 1999 yılı Ocak ayında bu oran % 10.4 olarak gerçekleşmiştir.

AB’de ise bu oran, yine Aralık 99 ile aynı kalarak % 8.8 olarak gerçekleşmiştir. Geçen yıl aynı ayda bu oran % 9.5 olmuştu.

Son 12 ayda tüm üye devletlerde işsizlik artmıştır. Eurostat’ın tahminlerine göre Ocak 2000’de Euro Alanında 12.3 milyon kadın ve erkek, AB’de ise 15.0 milyon kadın ve erkek işsiz vardı.¹⁴

Tablo 10 - İşsizlik Oranları (%)

	Ocak 2000	Aralık 1999		Ocak 2000	Aralık 1999
AB	8.8	8.8	İrlanda	5.8	5.8
Euro Alanı	9.6	9.6	İsveç	6.4	6.5
Lüksemburg	:	2.6	Belçika	8.6	8.7
Hollanda	:	2.7	Almanya	8.8	8.9
Danimarka	:	4.1	Finlandiya	10.0	10.0
Avusturya	4.2	4.2	Fransa	10.3	10.3
Portekiz	4.2	4.1	İspanya	15.1	14.9

Kaynak:Eurostat, 28/2000

Tablo 11 - Toplam İşgücü İçinde Mevsimlere Göre Ayarlanmış % Oranları

Kadın ve Erkek

	AB	EUR	Bel.	Dan.	Alm.	Yun.	İsp.	Fra.	İrl.	İtal.	Lük.	Hol.	Avu.	Por.	Fin.	İsv.	İng.	ABD	Jap.
98.01	10.2	11.2	9.5	5.7	9.9	-	19.7	12.0	8.5	11.8	2.8	4.6	4.6	5.8	11.9	9.1	6.5	4.6	3.6
99.01	9.5	10.4	9.2	4.9	9.1	-	16.9	11.5	7.1	11.7	2.8	3.4	4.6	4.7	10.7	7.7	6.3	4.3	4.5
99.09	9.0	9.9	8.9	4.3	9.2	-	15.2	10.8	6.3	11.1	2.7	3.0	4.2	4.3	10.0	6.8	5.9	4.2	4.6
99.10	9.0	9.8	8.8	4.2	9.1	-	15.2	10.6	6.1	11.1	2.7	2.8	4.1	4.1	10.0	6.6	5.9	4.1	4.6
99.11	8.9	9.7	8.7	4.1	9.1	-	15.2	10.5	5.9	-	2.6	2.6	4.2	4.1	10.0	6.6	5.9	4.1	4.5
99.12	8.8	9.6	8.7	4.1	8.9	-	14.9	10.3	5.8	-	2.6	2.7	4.2	4.1	10.0	6.5	-	4.1	4.6
00.01	8.8	9.6	8.6		8.8	:	15.1	10.3	5.8	:	:	:	4.2	4.2	10.0	6.4	:	4.0	:

Erkek

	AB	EUR	Bel.	Dan.	Alm.	Yun.	İsp.	Fra.	İrl.	İtal.	Lük.	Hol.	Avu.	Por.	Fin.	İsv.	İng.	ABD	Jap.
98.01	8.9	9.4	7.6	4.4	9.2	-	14.9	10.2	8.7	9.1	2.0	3.5	3.9	4.7	11.3	9.6	7.1	4.5	3.7
99.01	8.2	8.6	7.5	3.9	8.5	-	12.2	9.7	7.2	9.0	1.9	2.6	3.9	4.0	10.2	7.9	7.1	4.2	4.6
99.09	7.8	8.2	7.3	3.4	8.6	-	10.7	9.0	6.2	8.7	1.8	2.0	3.6	3.8	9.4	7.0	6.4	4.1	4.6
99.10	7.7	8.1	7.2	3.3	8.5	-	10.6	8.9	6.0	8.6	1.8	2.1	3.5	3.6	9.4	6.6	6.5	4.1	4.7
99.11	7.6	8.0	7.1	3.3	8.4	-	10.6	8.8	5.9	-	1.8	1.8	3.6	3.6	9.4	7.0	6.4	4.0	4.7
99.12	7.6	7.9	7.0	3.3	8.3	-	10.4	8.6	5.8	-	1.7	2.0	3.5	3.7	9.4	7.1	-	4.1	4.9
00.01	7.5	7.9	7.0		8.2	:	10.5	8.5	5.8	:			3.7	3.8	9.3	6.7	:	3.9	:

Kadın

	AB	EUR	Bel.	Dan.	Alm.	Yun.	İsp.	Fra.	İrl.	İtal.	Lük.	Hol.	Avu.	Por.	Fin.	İsv.	İng.	ABD	Jap.
98.01	12.1	13.7	12.1	7.1	10.8	-	27.1	14.1	8.2	16.1	4.2	6.2	5.6	7.2	12.5	8.5	5.7	4.8	3.4
99.01	11.3	12.7	11.5	6.1	9.8	-	24.2	13.6	6.9	15.9	4.3	4.5	5.5	5.6	11.3	7.5	5.4	4.4	4.3
99.09	10.8	12.1	11.2	5.3	10.0	-	22.2	12.8	6.3	15.0	4.1	4.4	5.0	4.9	10.7	6.6	5.3	4.4	4.7
99.10	10.7	12.0	11.1	5.2	9.9	-	22.0	12.7	6.2	14.9	4.1	3.6	4.9	4.8	10.7	6.5	5.3	4.1	4.5
99.11	10.6	12.0	10.9	5.1	9.8	-	22.2	12.6	6.0	-	3.9	3.7	4.9	4.8	10.7	6.1	5.3	4.2	4.2
99.12	10.5	11.9	10.9	5.0	9.7	-	21.6	12.4	5.9	-	3.9	3.6	5.0	4.7	10.7	6.0	-	4.0	4.3
00.01	10.5	11.9	10.9		9.6	:	22.0	12.3	5.8	:			4.8	4.6	10.8	5.9	:	4.1	:

AB-Türkiye Ticareti

Eurostat'ın 2 Mart 2000 tarihli raporuna göre, Türkiye 1998 yılında AB'den 22.1 milyar Euro^{viii} değerinde mal ithal^{ix} ederken 13.6 milyar Euro değerinde de ihracat gerçekleştirmiştir. İhracat 1997 yılına göre % 15 artış kaydetmişken, ithalat % 1 oranında düşmüştür. Türkiye'nin AB ile olan ticaret açığı 8.5 milyar Euro olmuştur. Eurostat raporunda, Türkiye'nin, AB'nin sekizinci büyük ticari ortağı olduğu ve toplam AB ticaretinin yaklaşık % 2.5'inin Türkiye ile gerçekleştirildiği ifade edilmektedir.

Türkiye'nin toplam ithalat ve ihracatı, 1990 ve 1998 yılları arasında değer olarak iki kattan daha fazla artış göstermiş ve sırasıyla 40.5 milyar ve 23.7 milyar Euro'ya ulaşmıştır. Bu dönem sürecince Türkiye'nin ticaret açığı giderek artmış ve 1997 yılında 29 milyar Euroya ulaşmıştır. 1998 yılında ise, hafif bir iyileşme göstererek 16.5 milyar Euro'ya düşmüştür. Türkiye, toplam dünya ticaretinin % birinden daha az bir payına ve aday ülkelerin^x genel ticaretinin yaklaşık beşte birine sahiptir.

1998 yılında, Türkiye ticaretinin yarıdan fazlasını AB ile gerçekleştirmiştir: Yaklaşık % 52 oranında ithalatı ve % 50 ihracatı AB ile olmuştur. Türkiye'nin ticaret ortakları önem sırasına göre dizildiklerinde Almanya birinci, İtalya üçüncü ve İngiltere dördüncü sıraları almaktadır. İkinci sırada ABD, altıncı sırada Rusya ve sekizinci sırada ise Japonya bulunmaktadır. İlk on içindeki diğer bütün ülkeler AB üyesi ülkelerdir.

1998 yılında Türkiye, Yunanistan'dan (AB-içi + AB-dışı ihracat) daha fazla ihracat gerçekleştirmekle birlikte, bu miktar diğer bütün AB ülkelerinden daha azdır. İthalata gelince, Yunanistan, İrlanda, Portekiz ve Finlandiya'dan (AB-içi + AB-dışı ithalat) daha fazla ithalat yapmıştır. Dış ticaret açısından Türkiye, Portekiz ile karşılaştırılabilmektedir.

1998 yılında Türkiye'nin toplam ihracat ve ithalatının yaklaşık dörtte biri temel ürünlerde olmuştur. İmalat sanayii ürünlerindeki ticaret ise, 1990 ve 1998 yıllarında üç kat artmıştır.¹⁵

^{viii} Bu raporda değerler Euro olarak verilmektedir. Teknik olarak 1 Ocak 1999 öncesi veriler ECU cinsindedir ve bu tarihten sonraki veriler Euro olarak ifade edilmektedir. Ancak çapraz kur 1 ECU=1 Euro olduğundan, pratik olması açısından iki birim birbirinin yerine kullanılabilir.

^{ix} Burada ve ilk tabloda verilen bilgiler Eurostat'a aittir. İkinci tablodaki veriler ise Türkiye'nin BM'e verdiği bilgilerdir. İki bilgi kaynağı arasındaki farklılıklar kullanılan farklı metodolojiler ve kavramlardan kaynaklanmaktadır. Katılım süreci içinde Türkiye'nin kullanmakta olduğu metodolojiler AB'ninkilere uyumlu hale getirilecektir.

^x Aday ülkeler: Bulgaristan, Kıbrıs Rum Kesimi, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Malta, Polonya, Romanya, Slovakya, Slovenya, Türkiye.

Tablo 12 - Üye Devletler İtibarıyla AB-Türkiye Ticareti, 1998

	Türkiye'den ithalat			Türkiye'ye ihracat			Denge	
	Değer	Pay	Büyüme 98/97	Değer	Pay	Büyüme 98/97	1998	1997
	Mil. Euro	%	%	Mil. Euro	%	%	Mil.Euro	
AB15	13 614	100.0	14.7	22 121	100.0	-1.1	8 508	10 505
Bel./Lük.	637	4.7	28.3	1 286	5.8	0.1	649	788
Dani.	188	1.4	16.9	173	0.8	12.5	-15	-7
Alm.	5 263	38.7	7.0	6 919	31.3	-1.2	1 656	2 084
Yun.	328	2.4	24.6	305	1.4	-21.2	-23	124
İsp.	495	3.6	9.9	1 085	4.9	-1.1	590	647
Fran.	1 735	12.7	29.5	2 947	13.3	1.7	1 212	1 558
İrl.	71	0.5	8.8	176	0.8	10.0	105	95
İtal.	1 513	11.1	13.7	3 654	16.5	-5.7	2 142	2 546
Hol.	959	7.0	24.2	1 463	6.6	3.9	504	636
Avus.	334	2.5	14.4	486	2.2	0.9	153	191
Port.	149	1.1	50.8	67	0.3	-23.9	-82	-11
Finl.	55	0.4	13.1	356	1.6	24.4	301	238
İsv.	184	1.4	23.0	795	3.6	9.2	611	578
İng.	1 703	12.5	14.8	2 408	10.9	-4.6	705	1 039

Kaynak: Eurostat, 29/2000

Tablo 13 - Türkiye'nin Ortaklara Göre Ticareti, 1998

Ortaklar	Ticari ortak olarak sorulama	İthalat			İhracat			Denge
		Değer	Pay	Büyüme 98/97	Değer	Pay	Büyüme 98/97	Değer
		Mil.Euro	%	%	Mil.Euro	%	%	Mil.Euro
Toplam		40 482	100.0	-5.5	23 704	100.0	2.4	-16 778
AB15		21 231	52.4	-3.2	11 857	50.0	9.8	-9 374
Almanya	1	6 447	15.9	-8.9	4 805	20.3	3.7	-1 642
ABD	2	3 566	8.8	-6.6	1 955	8.3	9.9	-1 600
İtalya	3	3 734	9.2	-5.1	1 371	5.8	12.1	-2 363
İngiltere	4	2 365	5.8	-3.0	1 508	6.4	13.2	-856
Fransa	5	2 675	6.6	2.2	1 148	4.8	11.9	-1 526
Rusya Fed.	6	1 900	4.7	-0.9	1 188	5.0	-34.5	-712
Hollanda	7	1 275	3.1	-2.6	781	3.3	13.7	-494
Japonya	8	1 803	4.5	0.2	99	0.4	-22.3	-1 704
Bel./Lük.	9	1 060	2.6	-1.2	589	2.5	18.5	-472
İspanya	10	1 125	2.8	0.0	455	1.9	17.4	-670

Kaynak : BM

DİĞERLERİ

Socrates Yollarda

13.3.2000 tarihinde, 28 ülkenin Üniversite Öğrencileri, Socrates Programının 2000-2006 evresini tanıtmak üzere Avrupa'yı dolaşacaktır.

'Socrates Yollarda' (Socrates on the move) adını taşıyan bu tanıtım kampanyası, Avrupa'nın üç büyük öğrenci derneği tarafından düzenlenmektedir: ESIB (Avrupa'daki öğrencilerin ulusal birlikleri), AEGEE (Avrupa Öğrencileri Genel Forumu) ve Erasmus Öğrenci Ağı. Bu dernekler AB eğitim, öğretim ve gençlik konularında elçilik yapmak üzere 50 öğrenciyi seçmiştir. Bu öğrenciler, 13-19 Mart 2000 tarihlerinde, Brüksel'de bulunan Uluslararası Gençlik Merkezinde (Gretrystraat 26 B-1000 Brüksel, 14 Mart'ta Rue Montoyer 14-Bruxelles) çeşitli konuşmalar yapacaktır.

'Sokrates yollarda' kampanyası, Avrupa Komisyonunun desteği ile gerçekleştirilmektedir. **Sokrates II**, **Leonardo da Vinci** ve **Youth** programları ile

birlikte, 17-18 Mart tarihli Lizbon toplantısında, Kültürden sorumlu Komisyon üyesi bayan Viviane Reding tarafından, resmi olarak başlatılacaktır.¹⁶

2000 Yılı Kültür Kentleri

Kültürden sorumlu Komisyon üyesi bayan Viviane Reding, Kültür 2000 Programı çerçevesinde, 'Avrupa Kültür Kentleri' girişiminin düzenlenmesi ile ilgili olarak, Komisyona bilgi vermiştir. Bayan Viviane Reding'in verdiği bilgilere göre, 2000 yılı için, üye devletlerin Kültür Bakanları, şu dokuz kenti seçmiştir: **Avignon, Bergen, Bologna, Brüksel, Krakov, Helsinki, Prag, Reykjavik ve Santiago de Compostela.**

Söz konusu bu dokuz kente, Avrupa Parlamentosu (AP) ve Avrupa Birliği (AB) Bakanlar Konseyi tarafından mali destek sağlanacaktır. Komisyon, ayrıca 2001 yılı Avrupa Kültür kenti olarak seçilen Porto ve Rotterdam'a da hazırlık yapımları için mali destek sağlayacaktır. Bu kentlerden sonra, 2002 yılında **Brüges** ve **Salamanca**; 2003 yılında **Graz**; 2004 yılında ise **Cenova** ve **Lille** kültür kenti olarak seçilmiştir. 2005 yılından 2019 yılına kadar ise, üye ülkeler arasından rotasyon yoluyla, AP ve AB Bakanlar Konseyinin kararı ile seçilecektir.

Avrupa kültür kentleri programı ile, kültür ile ilgisi olan binlerce insan iletişim kurma ve işbirliği içine girme olanağı bulacaktır. Bu sıkı işbirliği ile, vatandaşlara ve ziyaretçilere, Avrupa'nın kültürel zenginlikleri ve sanat ürünleri ile istihdam ve toplumla bütünleşme açısından, kültürün potansiyel gücünün tanıtılması amaçlanmaktadır.

Program çerçevesindeki etkinlikler, drama, kültür mirası, müzik, şehir kültürü, caz festivali, film festivali gibi çok çeşitli alanlar ile birlikte sanat eserleri yaratmak için geliştirilen yeni teknolojilerin kullanımını da kapsamaktadır. Bunun yanında, bireysel sergi, temsil ve sanat olaylarının hazırlanmasının dışında, söz konusu dokuz kentten bazıları da, ortak bir konuyu işlemeyi seçmiştir. Örneğin, Brüksel ve Avignon, kentlerinin gelişimi ve tarihsel önemi ve bunların kente yansımaları konusunu; Prag, kültür mirası konusunu; Reykjavik, kültür ve sanat arasındaki ilişki konusunu; Bergen, mevsimler konusunu; Santiago de Compostela ise, Avrupa ve dünyanın diğer ülkeleri arasında mübadele konusunu benimsemiş; Helsinki daha çok, bilgi, teknoloji ve gelecek arasındaki ilişkiler konusunu; Bologna ise yeni iletişim teknolojileri konusunu seçmiştir.

'Avrupa Kültür Kentleri' çerçevesinde bu yıl yapılacak etkinliklerin bazıları şöyledir:

AVIGNON-FRANSA:

Bu kent, güzellik üzerine bir sergi açıp, ünlü tiyatro festivallerinde belli başlı Avrupalı yönetmenlerini ağırlayacaktır; bu kentin diğer bir teması da 'Geçiş'tir. Yılboyu sürececek etkinliklerde binyıla geçiş, köy kültüründen kent kültürüne geçiş olguları ele alınacaktır. Bunun dışında, 6-7 Mayıs tarihlerinde 1500'ün üstünde dansçı kent sokaklarında çeşitli gösteriler yapacaktır.

BERGEN-NORVEÇ

Bergen, birçok Avrupa ülkesine ait denizcilik müzeleri ile birlikte bir sergi açacaktır. Kent, ayrıca bu yıl yapılacak olan etkinlikler çerçevesinde üç temayı işleyecektir: 'Baharda Düşler', 'Yazda Gezinti', 'Sonbaharda Boşluklar'. 14-20 Mayıs tarihleri arasında da dünyanın çeşitli ülkelerinden Bergen'e gelecek olan çocuklar çeşitli gösteriler sergileyecektir.

BOLOGNA-İTALYA

Bologna, bir şebekede (network) görsel-işitsel (audiovisual) üretimi teşvik amacıyla, Umberto Eco başkanlığında, 'Netmage' adında bir projeyi yürütecek; bunun dışında Avrupa ve Latin kültürleri üzerinde yoğunlaşacaktır. Nisandan Temmuz ayı sonuna kadar da Arkeoloji Müzesinde, kentin en yaratıcı dönemlerinden kalma tarihi eserler sergilenecektir.

BRÜKSEL-BELÇİKA

Bayan Reding'in desteği ile, dokuz şehirden gelecek olan dokuz sanatçıyı bir araya getirecek ve yüksek kalitede müzik sunacak olan 'dokuz şehrin evi' adında etkinliklerde bulunulacaktır. 'Kent' başlığı altında toplanan tema çerçevesinde, 4-10 Haziran tarihleri arasında, Albert Kışlası'nda binici, sihirbaz, canbaz ve hokkabazlar ile şahin avcıları 17. ve 18. yüzyılları canlandıracaktır.

KRAKOV-POLONYA

Bu kent, düşünce, tinsellik ve yaratıcılık arasındaki bağ ile ilgili bir konferans düzenleyecek; etkinlikler boyunca elyazmalar, kraliyet mücevherleri ve diğer sanat eserleri müzelerde görülebilecek; 17 Haziran ayında da, Vistül ırmağı kıyısında kentin tarihini anlatan bir multimedya gösterisi düzenlenecektir.

HELSİNKİ-FİNLANDİYA:

Helsinki, etkinlikler çerçevesinde, Sibeliyus'un 125'inci doğum günü vesilesiyle eserleri ile ilgili bir yarışma düzenleyecektir. Ana tema olarak kent, 'Bilgi, Teknoloji ve Gelecek' konusunu seçmiştir.

PRAG-ÇEK CUMHURİYETİ:

Bu kent de, 'Kültürel Miras' başlığı altında, zengin geçmişini vurgulayacak ve Doğu Avrupa'da modern şehir planlanmasının doğuşu ile ilgili bir sergi açacaktır;

REYKJAVİK-İZLANDA:

Reykjavik, 'Kültür ve Doğa' teması altında doğayla barışık bir gelecek için etkinlikler düzenleyecek ve dokuz kültür kentinden gelecek olan orgcular 1 Temmuz-26 Ağustos 2000 tarihleri arasında, her pazar, ünlü Estonyalı besteci, Arvo Pärt'in bir dini eserini seslendireceklerdir.

SANTIAGO DE COMPOSTELE-İSPANYA:

Bu kentin teması da ‘Dünya ve Avrupa’dır. Etkinlikler çerçevesinde, kara ve deniz haritacılığının büyük keşifler üzerindeki etkisi konusunda bir sergi düzenlenecek ve ‘Avrupa Sinema Festivali’ çerçevesinde Cannes, Berlin, Venedik ve San Sebastian Film Festivallerinde yarışan filmler gösterilecektir.¹⁷

Eğitim Sistemleri

24 Şubat 2000 tarihinde yayımlanan “Avrupa’da Eğitime ilişkin Temel Veriler”^{xi} isimli raporun dördüncü baskısında 29 Avrupa ülkesindeki eğitim sistemleri (AB üyesi devletler, EFTA/AEA ülkeleri ve adaylık başvurusunda bulunan ülkeler) ayrıntılı olarak incelenmiştir. Son yıllarda Avrupa’da eğitim alanında gösterilen çabalar ve eğitimin değişik düzeylerine ilişkin ayrıntılı bilgi veren bu rapor, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü, Eurostat ve Eurydice’in (Avrupa’da eğitim bilgi ağı) ortak çabaları ile hazırlanmıştır.

Raporda, 1996/97 öğretim yılında AB genelinde 83 milyondan fazla öğrenci olduğu ifade edilmiştir. Bu rakam toplam nüfusun % 22’sini ve 30 yaş altındaki grubun % 57’sini oluşturmaktadır.

Yapılan araştırmalar, müfredat programlarında bilgi ve iletişim tekniklerinin giderek daha fazla yer almakta ve her geçen gün daha fazla çocuğun, bazı durumlarda iki-üç yaştan itibaren, okul öncesi eğitim programlarına katılmakta olduğunu, ancak diğer taraftan yaşanan eğitici kadrolarının, hem bir sorun, hem de bir fırsat yarattığını göstermektedir.

Raporda, nüfus ve eğitim, çalışma düzeyleri ve bunların organizasyonu, öğretmenler, onların maaşları ve nitelikleri, eğitim kurumları ve özerklik derecelerine ilişkin en son ulusal ve bazan da bölgesel göstergeler verilmektedir. Özel eğitim, yabancı diller ve bilgi ve iletişim teknolojileri ayrı ayrı analiz edilmektedir.

Eğitim, bilgi ve iletişim çağına girmektedir

Okullaşma düzeyi arttıkça, Avrupalı çocuklar bilgi ve iletişim teknolojilerini daha fazla öğrenmeye başladılar. İnternet ve yeni iletişim cihazlarının yayılarak herkesin günlük yaşamının bir parçası olmaları, bu sektöre verilen önceliğin esas nedenini oluşturmaktadır. Tüm AB ülkelerinde bilgi ve iletişim teknolojileri ilk ve orta öğretimin müfredatına ya girmiştir ya da girmektedir. İngiltere’de bu konu ilk okuldan lise düzeyine kadar zorunlu hale getirilmiştir.

İlk okul düzeyinde esas olarak disiplinler arasında yararlanılacak bir araç olarak kullanılan bilgi ve iletişim teknolojileri, orta okula gelindiğinde amacı, programlama, yazılımları kullanabilme, bir ağ içinde bilgi arama ve iletişim kurma gibi beceriler kazandırmak olan, başlı başına bir konu olarak incelenmektedir.

^{xi} “Key Data on Education in Europe, 1999-2000”, European Commission, 292 sayfa

Okul öncesi eğitim daha profesyonel hale gelmektedir

Lüksemburg^{xii} dışında tüm AB ülkelerinde okul öncesi eğitim isteğe bağlı olmasına rağmen, 1997 yılında eğitim kurumlarındaki^{xiii} dört-yaş grubunun oranı % 50'den fazla (Finlandiya'da % 36) olmuştur. Belçika, İspanya, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Hollanda ve İngiltere'de bu yaştaki çocukların % 90'ından fazlası okul öncesi eğitim programlarına katılmaktadır. Belçika, Fransa ve İtalya'da üç yaş grubunda da bu oran % 90'ın üzerindedir. Okul öncesi eğitime en erken başlanan ülke, iki yaş grubu ile Fransa'dır. AB ülkelerinde okul öncesi eğitime katılımındaki bu artış artık çalışan annelerin ihtiyacının karşılanması olarak algılanmaktan çıkmıştır; ufak çocukların gelişmesi ve sosyalleşmesinde okul öncesi eğitimin önemi anlaşılmıştır.

Tablo 14 - Avrupa'da Üç ve Dört Yaş Grubunun Okul Öncesi Programları Katılım Oranı (%)

AB	Üç-yaş	Dört-yaş		
	1997	1980	1996	1997
Belçika	99	100	100	100
Danimarka	63	54	79	80
Almanya	58	65	71	81
Yunanistan (1)	13	38	54	56
İspanya	67	69	100	99
Fransa	100 (2)	100	100	100
İrlanda (2)	3	54	54	54
İtalya	91	:	:	93
Lüksemburg	:	94	100 (4)	100 (4)
Hollanda	:	96	97	99
Avusturya	32	57	71	72
Portekiz	39	18	55	55
Finlandiya	32	18	29	36
İsveç	59	28	57	63
İngiltere	48	83	93	94
EFTA/AEA				
İzlanda	83	:	:	86
Lihtenştayn	:	:	:	36 (5)
Norveç	61	:	:	70
Başvuran ülkeler				
Bulgaristan	55	:	:	66
Çek Cumhuriyeti	44	:	:	83
Estonya	67	:	:	69
Letonya	47	:	:	52
Litvanya	35	:	:	38
Macaristan (6)	88	:	:	96
Polonya	20	:	:	28
Romanya	36	:	:	

Kaynak: Eurostat, 24/2000

1 Yunanistan: sadece kamuya açık gündüz bakımevlerindeki çocuklar

2 Fransa: 1997/98 okul yılı

3 İrlanda için verilerde özel okullar hariç tutulmuştur.

4 Lüksemburg için verilen oran 4 ve 5 yaş grubuna aittir.

5 Lihtenştayn: 1995/96 okul yılı

6 Macaristan: sadece tam gün öğrencileri dahil edilmiştir.

^{xii} Lüksemburg'da dört yaşından itibaren okul öncesi eğitim zorunludur.

^{xiii} Okul öncesi eğitim kurumları, personelin yeterli eğitim nitelikleri olmadığı için gündüz bakım merkezleri ile kreşleri içermez.

Öğrenci hareketliliği sınırlı

Yüksek öğrenimdeki öğrenci hareketliliği hâlâ sınırlı olmakla birlikte, yüksek öğrenimdeki öğrencilere, Erasmus programının^{xiv} üyesi olan 29 Avrupa ülkesinden birinde üç ay ilâ bir yıl arasında değişen bir süre ek çalışmalara katılmalarına olanak sağlanması sayesinde artış göstermektedir.

Bu programa 1989/1990 döneminde 27 000 öğrenci seçilmiştir ve bu rakam 1998/1999 akademik yılında 181 000'e ulaşmıştır. AB'nin en kalabalık ülkeleri Fransa, Almanya, İngiltere ve İspanya en aktif ülkeler olarak görünmekle birlikte, Finlandiya ve İsveç'te program çok daha fazla tutulmaktadır, çünkü bu ülkelerde dersler genellikle İngilizce yapılmaktadır.

Erasmus dışında hareketlilik çok düşüktür: AB genelindeki 12 milyon yüksek öğrenim öğrencisinin sadece %2'si 1996/97 döneminde yurt dışında eğitim görmüştür. Erasmus programını dışarda tuttuğumuzda, İngiltere, yabancı öğrenciler açısından en popüler ülkedir: 1996/97 akademik yılında 80 000'den fazla öğrenci İngiltere'de öğrenim görmüştür.

Tablo 14 - AB'de Öğrenci Hareketliliği: Yurtdışı Öğrenim ve Erasmus Programı

	Yurt Dışındaki Öğrenciler (96/97)		Erasmus (97/98)	
	Giden Öğrenciler	Gelen Öğrenciler	Giden Öğrenciler	Gelen Öğrenciler
Belçika	6 550	18 670	7 590	8 070
Danimarka	3 880	1 890	3 960	4 260
Almanya	30 600	45 560	30 540	25 960
Yunanistan	42 020	:	4 080	4 330
İspanya	17 480	15 230	23 160	21 230
Fransa	29 300	29 310	30 680	31 540
İrlanda	16 210	3 000	3 570	4 610
İtalya	28 360	10 640	16 560	14 720
Lüksemburg	4 730	480	40	30
Hollanda	10 180	3 070	10 000	10 530
Avusturya	8 840	14 080	3 780	4 030
Portekiz	9 350	1 150	4 480	4 700
Finlandiya	6 070	900	6 340	5 720
İsveç	5 510	5 090	6 570	6 640
İngiltere	13 020	83 020	26 910	31 790

Kaynak: Eurostat, 24/2000

Öğretmenlerin beşte birinin emekliliği gelmiş durumda

1996/97 öğrenim yılında AB'de neredeyse yarısının 40 yaş üzerinde olduğu 4.5 milyon ilk ve orta okul öğretmeni vardır. Almanya ve İsveç'te bu oran daha da yüksektir (% 75). Üye devletlerin çoğunda hemen hemen beş öğretmenden biri önümüzdeki on yıl içinde emekli olacaktır.

Rapora göre, eğitim politikaları konusunda önümüzdeki yıllarda en önemli sorun eğitim personelinin büyük çoğunluğunun yenilenmesi olacaktır.¹⁸

^{xiv} Erasmus toplamı sadece seçilen öğrenci sayısını içermektedir, giren veya çıkan öğrenci sayısını içermez. Buradaki öğrencilerin hareketliliği daha farklıdır, çünkü Erasmus'a katılanların kendi üniversitelerindeki kayıtları sürmekte ve dışarda okuyormuş gibi muamele görmemektedirler.

Deprem Yardımı

Avrupa Birliğinin uzun vadeli kredi veren kurumu olan Avrupa Yatırım Bankası ile 450 milyon Euro^{xv} tutarında deprem destek kredisi için anlaşma sağlanmıştır. Kredinin 150 milyon Euro'luk ilk bölümü AYB Başkan Yardımcısı Panagiotis Gennimates tarafından 9 Şubat 2000 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Bu kredi, toplam maliyeti 1.478 milyon Euro olan deprem bölgesinin yeniden inşası projesi için kullanılacaktır. Avrupa Yatırım Bankası ile birlikte Dünya Bankası ve Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası dahil, diğer çok taraflı finans kurumları bu projeye destek vermektedir.

AYB desteği, "Turkish Earthquake Rehabilitation and Reconstruction Assistance" (TERRA- Türkiye Deprem Rehabilitasyonu ve Yeniden İnşa Projesi) adlı projenin bir bölümüdür ve Kocaeli (İzmit), Sakarya (Adapazarı), Yalova ve Bolu bölgeleri için onaylanmıştır. Kredinin ilk bölümü evlerin yeniden inşası ve çevre, ulaştırma, enerji, sağlık ve eğitim dahil, tüm gerekli ekonomik ve sosyal alt yapının yeniden kurulması için kullanılacaktır. Küçük işyerlerin rehabilitasyonuna özel önem verilecektir. Başbakanlık bünyesinde oluşturulan Proje Uygulama Birimi, bu projenin ihaleye çıkarılmasından, uygulanmasından, izlenmesinden ve bu projelerle ilgili paranın kontrolünden sorumludur.¹⁹

DAĞARCIK

Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi ve Avrupa Konseyi

Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi ve Avrupa Konseyi, çoğu zaman karıştırılmakta ve kavram kargaşasına neden olmaktadır. *Avrupa Birliği Konseyi (The European Council)* AB'nin üst seviyede yetkili bir organıdır. Daha önce Avrupa Toplulukları Konseyi olarak adlandırılan bu kurum, Maastricht Antlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle Avrupa Birliği Konseyi adını almıştır, bazen Avrupa Zirvesi de denmektedir. *Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi (Council of the European Union)* ise AB'nin ' yasama' ve 'karar alma' organıdır. *Avrupa Konseyi (Council of Europe)* ise *AB ile hiçbir ilgisi olmayan, kendi başına bir örgüttür.*

Avrupa Birliği Konseyi (The European Council) : Avrupa Zirvesi

AB Konseyi, AB'nin en üst seviyede yetkili politik organıdır. Konsey, zirve adı altında, yılda en az iki kez, üye devletlerin devlet ve hükümet başkanları ile Komisyon başkanının katılımı ile toplanır. Gerekirse, Dışişleri Bakanları da toplantılara katılabilirler.

1974 yılında, Paris Zirvesinde oluşturulan ve 15 Devlet Başkanı ve Hükümet yetkililerini yılda en az iki kez biraraya getiren Konsey, AB'nin genel politikalarını

^{xv} Çapraz Kurlar (9 Şubat 2000), 1 Euro=0621700 İngiliz Sterlini, 1.00460 Amerikan Doları, 544.641 Türk Lirası

belirler ve Avrupa Siyasi İşbirliği çerçevesinde uluslararası güncel sorunlara çözüm arar.

AB Konseyi, üye devletler ve dünyayı ilgilendiren geniş kapsamlı ekonomik, siyasi ve insani konularda, resmi karar almaksızın, görüş alışverişinde (fireside chats) bulunur. Bununla birlikte, görüşmeler karar almaya yöneliktir. Yönetmeliklerin öngörüşmeleri de yine bu zirvelerde yapılır. Tek Avrupa Senedi ile AB, Konseyi kurumsallaştırılmış, ancak yetkileri tam olarak belirlenmemiştir. Konseyin görevi, Avrupa Birliğinin gelişmesi için genel politika ilkelerini belirlemektir.

AB Bakanlar Konseyi (Council of the EU)

AB Bakanlar Konseyi, üye ülke hükümetlerinin birer bakanının katılımıyla oluşan, AB'nin yasama ve karar alma organıdır. Bu Konsey, parlamenter demokrasilerdeki parlamentonun yetkilerine sahiptir.

AB Bakanlar Konseyi, karar alma sürecinde, Komisyon tarafından hazırlanan tasarıları ele alarak yasallaştırır, Parlamentonun değişiklik tavsiyesini karara bağlar, Birliği şekillendirir, yönetir ve dış politikasını belirler.

Roma Antlaşmasının 145'inci Maddesine göre, Bakanlar Konseyi üye ülkelerin ekonomik politikalarının eşgüdümünü sağlar ve Antlaşma ile verilen diğer karar alma görevlerini yerine getirir. Konsey, gündemine göre, toplantıya katılacak bakanları belirler.

AB Bakanlar Konseyi başkanı, üye ülke ya da Komisyonun isteği üzerine toplanabilir. Bununla birlikte, Konsey, toplantılarının sıklığı, gündeme göre değişebilir. Genel olarak, Genel İşler, Ekonomik ve Mali İşler ve Tarım Konseyi, ayda bir kez Ulaştırma, Çevre ve Sanayi Konseyleri ise yılda iki ila dört kez toplanır.

Maastricht Antlaşması ile Avrupa Konseyine, Ortak Dış ve Güvenlik Politikasının oluşturulması görevi verilmişti (ODGP). Amsterdam Antlaşmasının yürürlüğe girmesi ile birlikte Genel Sekreter, ODGP için Yüksek Temsilci olarak hareket eder. Genel Sekreter Yardımcısı ise, Konsey tarafından oybirliği ile atanır ve Konsey Genel Sekreterliğinin yönetilmesinden sorumludur.

Konsey toplantılarının hazırlık çalışmaları **Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER)** tarafından yürütülür. Her üye Devletin, Brüksel'de Avrupa Birliği nezdinde bir Daimi Temsilciliği vardır. Onbeş üye ülkenin daimi temsilcisi, her hafta Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) olarak bilinen bu organda toplanır. Konseyin yardımcı organı olan bu Komite, COREPER I ve COREPER II diye ikiye ayrılır. COREPER I, Daimi Temsilci Yardımcılarından oluşur ve teknik konuları inceler. COREPER II ise, Daimi temsilcilerden oluşur ve siyasi konuları inceler. Bu Komiteye, her üye ülkenin 30-50 civarında uzmanından oluşan çalışma grupları yardımcı olur.

Roma Antlaşmasının 148'inci Maddesine göre, Bakanlar Konseyinde kararlar, üç tür çoğunluk ile alınır :

- Basit çoğunluk
- Nitelikli çoğunluk^{xvi}
- Oy birliği ile

Ortak politikalar ile ilgili kararlar genellikle basit çoğunluk ve nitelikli çoğunluk ile alınır. Antlaşmalarda, Bakanlar Konseyi'nin basit çoğunlukla, nitelikli çoğunlukla ya da oy birliği ile hareket ettiği durumları belirler. Buna göre, Komisyon'un görev alanı dahilinde, yasama kararlarının büyük bir bölümü, Komisyon'un teklifi üzerine nitelikli çoğunluk ile alınır. ODGP ve Adalet ve İçişleri konularında ise başka prosedürler uygulanır ; Konsey bu konularda başlıca karar alma organıdır ve üye devletler girişim yetkisine sahiptir.

AB Bakanlar Konseyi, Roma Antlaşmasının 189'uncu Maddesi uyarınca aşağıdaki hukuk normları ile hareket eder :

- Tüzük (Regulation)
- Direktif (Directive)
- Karar (Decision)
- Tavsiye (Recommendation)
- Görüş (Opinion)

Tüzük, bütün üye ülkeler için bağlayıcıdır. Yasa niteliği taşıdığı için üye ülkeler tarafından doğrudan uygulanır. **Direktif** ise, üye ülkeleri ulaşılan sonuç açısından bağlar, ancak uygulamada amaç, şekil ve yöntemleri üye ülkeler kendileri belirler. **Karar**, yöneldiği üye ülkeyi ya da kişileri bağlar, **Tavsiye ve Görüş**'ün uygulama zorunluluğu ise Komisyon ya da Konsey tarafından tespit edilir. Kısacası, bu beş hukuk normlarından ilk üçü bağlayıcı, diğer ikisi ise yol göstericidir.

Konsey, Başkanın, üye ülkelerin ya da Komisyonun isteği üzerine toplanabilir.

Konsey Başkanlığı, üye devletler tarafından, 6 aylık süreler halinde üstlenilmektedir. 2003 yılına kadar olan Dönem Başkanlıkları şöyledir: 2000: Portekiz ve Fransa; 2001 : İsveç ve Belçika; 2002: İspanya ve Danimarka, 2003: Yunanistan.

Konseyin merkezi Brüksel'de bulunmaktadır.

Avrupa Konseyi (Council of Europe)

Avrupa Konseyi, 1949 yılında, İkinci Dünya Savaşı sonrası Avrupasında, siyasal birliği ve işbirliğini güçlendirmek amacıyla kurulmuştur. Merkezi, Fransa'nın Strazburg kentinde bulunan Avrupa Konseyi, Avrupa'nın en eski ve en çok sayıda

^{xvi} Nitelikli çoğunluk (qualified majority), Konsey tarafından bir karar alınırken gerekli olan oy sayısını ifade etmektedir. Nitelikli çoğunluk dayanağını Avrupa Topluluğu Antlaşmasının, 205. Maddesinin 2. Paragrafı (Roma Antlaşması, Madde 148 (2)) oluşturmaktadır. Buna göre, nitelikli çoğunluğun oluşabilmesi için 87 oyun 62'si (% 71) gerekmektedir. Üye ülkelerin oy dağılımı şöyledir: Almanya, Fransa, İtalya, İngiltere 10 oya; İspanya 8 oya; Belçika, Yunanistan, Hollanda, Portekiz 5 oya; Avusturya, İsveç 4 oya; Danimarka, İrlanda, Finlandiya 3 oya, Lüksemburg ise 2 oya sahiptir.

demokratik ülkesini bir araya getiren hükümetlerarası bir örgüttür. Avrupa Konseyi'nin bugün halen kırk bir üyesi bulunmaktadır. Türkiye de, başlangıcından bu yana bu örgütün üyesidir. Avrupa Konseyi şu organlardan oluşur:

- **Bakanlar Komitesi**, örgüte üye kırk bir devletin Dışişleri Bakanları ve örgüt nezdinde akredite daimi delegelerinden oluşur.
- **Hükümetlerarası Komiteler (120 adet)** Avrupa Konseyi'nin çeşitli faaliyet alanlarında çalışır: insan hakları, hukuk alanında işbirliği, ekonomik ve sosyal konular, eğitim, kültür ve spor, gençlik, sağlık, çevre ve yerel yönetimler.
- **Avrupa Parlamenterler Asamblesi**, üye devletlerin ulusal parlamento temsilcilerinden oluşur. 286 üyesi bulunan Parlamento'da çalışmalar siyasal gruplar çerçevesinde yürütülür.

Avrupa Konseyi, etkinlik alanına giren konularda Avrupa Anlaşmaları hazırlamış ve bunlar büyük ölçüde üye devletlerin Parlamentoları tarafından onaylanmıştır. Bağlayıcı kararlar almadığından, önerdiği düzenlemeler, ancak üye devletlerce kabul edildikleri zaman geçerli olmaktadır. Özellikle, insan haklarının korunmasına ilişkin alanlarda, Konseyin önemli bir rol oynadığı söylenebilir. İnsan Hakları Avrupa Divanı bu amaca yönelik olarak kurulmuştur.²⁰

Rapor hakkında genel bilgi ve tüm elektronik sayılara, "http://ekutup.dpt.gov.tr/abhaber/" internet adresinden erişilebilir. Bu sayı, <http://ekutup.dpt.gov.tr/abhaber/2000/03-04.pdf> adresindedir.

KAYNAKLAR

- ¹ <http://ue.eu.int/newsroom/>
- ² <http://ue.eu.int/newsroom/>
İKV Fond. Dev. Ecc., 19 Nisan 2000
- ³ <http://Europa.eu.int/Press> Release, No 2006/1/00
- ⁴ Die Welt, 31 Mart 2000, www.welt.de/daten
- ⁵ <http://ue.int.newsroom/main>
Süddeutsche Zeitung, www.sueddeutsche.de
- ⁶ <http://Europa.eu.int.Midday> Express, 31.3.2000
- ⁷ http://Europa.eu.int/comm/external_relations/news
- ⁸ Eurostat News Release, No 36/ 00, 20 Mart 2000
- ⁹ [http:// Europa, eu.int/rapid/start/cgi/g](http://Europa.eu.int/rapid/start/cgi/g)
- ¹⁰ Eurostat,News Release, No.35/2000, 14 Mart 2000
- ¹¹ Eurostat News Release, No 41/2000, 31 Mart 2000
- ¹² Eurostat News Release, No.33/2000, 9 Mart 2000
- ¹³ Eurostat News Release, No 34/2000, 13 Mart 2000
- ¹⁴ Eurostat News Release, No 28/2000, 1 Mart 2000
- ¹⁵ Eurostat News Release, No 29/2000, 2 Mart 2000
- ¹⁶ <http://Europa.eu.int.Midday> Express,13.3.2000
- ¹⁷ <http://Europa.eu.int/comm/>;
www.aconet.fr/marieavignon/;
www.bergen2000.no;
www.bologna2000.it;
www.brussels2000.org;
www.krokov2000.pl;
www.2000.hel.fi;
www.prag2000.cz;
www.reykjavik2000.is;
www.compostela2000.org;
- ¹⁸ Eurostat News Release, No.24/2000, 24 Şubat 2000
- ¹⁹ www.eib.org/pub/press/2000
- ²⁰ Prof. Dr. Rıdvan Karluk, *Avrupa Birliği ve Türkiye*, 1996, İMKB;
Avrupa Birliği ve Türkiye, Kavramlar Sözlüğü, İKV;
European Council, <http://ue.eu.int/en/info>;
<http://www.wienerzeitung.at>